

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Уманський національний університет садівництва
Освітня програма	30510 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Уманський національний університет садівництва
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	30510
Назва ОП	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Клевцевич Наталія Анатоліївна, Диха Валерій Валерійович, Охріменко Ігор Віталійович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	05.03.2024 р. – 07.03.2024 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://economics.udau.edu.ua/ua/akreditaciya-magistriv/vidomosti-pro-samoocinyuvannya-osvitnoi-programi1.html
Програма візиту експертної групи	https://economics.udau.edu.ua/assets/files/akreditaciya-2023-bakalavr/programa-vizitu.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-професійна програма “Підприємництво, торгівля та біржова діяльність” за спеціальністю 076 “Підприємництво, торгівля та біржова діяльність” за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти у Уманському національному університеті садівництва у обсязі 240 кредитів ЄКТС розроблена у відповідності зі Стандартом вищої освіти України та законодавством України в сфері вищої освіти робочою групою, до якої входять науково-педагогічні працівники УНУС, представники роботодавців та здобувачів. Цілі даної ОП та її фокус відповідають стратегії та пріоритетам розвитку УНУС. ОП була розроблена у 2016 р. і з того часу досить активно розвивається. Остання редакція ОП – 2022 р. - враховує потреби основних стейкхолдерів, має виражений галузевий аспект і орієнтована на регіональний ринок праці. При реалізації ОП роботодавці активно долучаються до практичної підготовки здобувачів. Послідовність вивчення ОК дає можливості формування логічної впорядкованості базових та спеціальних знань. Форми та методи навчання і викладання направлені на реалізацію цілей та ПРН ОП. Студенти поінформовані про процедури та політики щодо контрольних заходів та критеріїв оцінювання, а форми їх проведення є чіткими, зрозумілими та дозволяють встановити досягнення здобувачем ВО результатів навчання для окремого ОК та ОП в цілому. Питання доброчесності, контролю знань та їх апеляцій є достатньо унормованим. Форми атестації здобувачів ВО відповідають вимогам стандарту ВО. До провадження освітнього процесу та удосконалення ОП залучені НПП, академічна та/або професійна кваліфікація яких підтверджується: базовою вищою освітою, науковими ступенями та вченими званнями, науковими та науково-методичними публікаціями, в т.ч. тих, які входять до науково-метричних баз Scopus та/або WoS. Матеріально-технічна база УНУС задовольняє потреби як здобувачів ВО, так і адміністративно-викладацького складу. В цілому, за результатами акредитаційної експертизи було встановлено, що дана ОП та процес її реалізації загалом відповідають усім критеріям Додатку до Положення про акредитацію освітніх програм. УНУС та представники ОП мають чітке бачення та перспективи її розвитку, які полягають у розширенні використання можливостей міжнародного освітнього середовища, активних форм та методів навчання; запровадженні навчання за дуальною формою освіти; активізації процесів інтернаціоналізації за ОП. Експертною групою було надано рекомендації, спрямовані на усунення слабких сторін, які не є визначальними для загальної оцінки даної ОП.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Сильною стороною даної освітньої програми є і її регіональна та галузева направленість, що ґрунтується на підготовці фахівців у сфері агробізнесу, і як результат - зацікавленість роботодавців у випускниках, які б добре володіли особливостями підприємницької діяльності в агровиробництві. В свою чергу, це породжує постійний зв'язок закладу зі стейкхолдерами та надходження від них конкретних запитів щодо знань та умінь майбутніх фахівців з агробізнесу. Вказані характеристики ОП зумовлюють і інтеграцію її в різноманітні регіональні програми та проекти, в частині обґрунтування економічної ефективності сільськогосподарського виробництва. ЕГ позитивно відзначає дієвість центру професійної та кар'єрної орієнтації, у рамках якого проводяться заходи профорієнтації абітурієнтів. Такі заходи сприяють обізнаності вступників, стимулюють до вступу в УНУС. Оперативна зворотна реакція на відгуки та зауваження стейкхолдерів внаслідок систематичного анкетування та опитування, що є ефективним інструментом для збору відгуків та відомостей щодо їх вимог, бачення та очікувань. Участь НПП у проєктах програми Erasmus+ та наявність праць в закордонних виданнях, які індексуються в Scopus, Web of Science, що вказує на якість та академічну визначність наукових розробок та допомагає привернути увагу не лише національної, а й міжнародної аудиторії до неї. Позитивною практикою є вільний доступ здобувачів та НПП до наукометричних баз Scopus, Web of Science, який дозволяє дослідникам швидко знаходити необхідну інформацію для своїх досліджень та навчально-наукової роботи. Постійне оновлення НПП змісту ОК, що базується на власних наукових дослідженнях, сучасних тенденціях розвитку спеціальності, рекомендаціях роботодавців тощо. Запровадження контролю з використанням інформаційних технологій, що забезпечує об'єктивність оцінювання результатів контрольних заходів та надає швидкий зворотній зв'язок здобувачам та необхідну інформацію НПП про динаміку навчальних досягнень здобувачів, що створює необхідні умови для оперативного покращення певних ОК. Позитивною практикою є створена система постійного моніторингу думки зацікавлених сторін щодо освітнього процесу, а саме чіткості та зрозумілості критеріїв оцінювання, та аналіз його результатів для оптимізації освітнього процесу. Позитивною практикою є врахування у процесі конкурсного відбору НПП рейтингової системи оцінювання діяльності НПП.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкою стороною можна вважати той факт, що при врахуванні потреб та позицій заінтересованих сторін не бралася до уваги така категорія стейкхолдерів як випускники. Рекомендується залучення випускників до удосконалення діючої ОП та обговорення проєкту нової ОП. Також, до слабких сторін можна віднести той факт, що при розробці ОП проєктна група, вивчаючи кращі практики, орієнтувалася лише на аналогічні вітчизняні ОП. В якості рекомендації ЕГ пропонує використання і зарубіжних ОП, що зробить дану ОП більш привабливою та конкурентоздатною. На думку ЕГ створення каталогів вибірковок дисциплін, з відносно невеликою їх кількістю, може сприйматися як обмеження вибору рамками такого каталогу. Рекомендується в описі каталогу вказувати, що ці переліки є орієнтовними, і здобувачі можуть обирати усі освітні компоненти, що викладаються в ЗВО, в тому числі і ті, що не увійшли до каталогу. Недостатня залученість студентів до міжнародних програм академічної мобільності.

Рекомендації: посилити участь здобувачів у програмах академічної мобільності, активізувати їх залученість до таких програм. Низький рівень залучення роботодавців та практиків до організації освітнього процесу, зокрема до спільного виконання науково-дослідних робіт, організації стажування педагогічних та науково-педагогічних кадрів на виробництві. Рекомендовано запровадити більш активну практику взаємодії з роботодавцями в рамках реалізації освітнього процесу, зокрема внаслідок спільного виконання науково-дослідних робіт, організації стажування педагогічних та науково-педагогічних кадрів на виробництві. Відсутність консолідованої позиції роботодавців щодо співпраці із ЗВО через відповідні об'єднання. Пропонується адміністрації ініціювати створення таких об'єднань на рівні закладу чи факультету.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Освітня програма «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» має чітко сформульовані цілі, які стосуються саме цієї ОП та її реалізації, на що вказує внесення до цілей ОП вирішення проблеми організації підприємницької діяльності, торгівельної справи та біржової діяльності. Визначені цілі також досить тісно корелюють зі спеціальністю «Підприємництво та торгівля», в межах якої відкрита дана ОП, про що свідчить здатність випускників розв'язувати завдання в підприємстві і торгівлі. Фокус програми визначений, але не досить чітко – вказана унікальність – акцент на сферу агробізнесу може такою бути і в інших ЗВО аграрного профілю. Це ж стосується і згадки про залученням провідних фахівців практиків, які мають власний досвід створення аграрного бізнесу – унікальність можлива, але потребує конкретизації. Цілі програми узгоджуються з місією і стратегією ЗВО. Зокрема, в Статуті ЗВО (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/61C3>) до мети освітньої діяльності віднесено забезпечення сфер соціальної та виробничої діяльності кваліфікованими фахівцями, що цілком відповідає цілям даної ОП. Стратегія розвитку УНУС на 2020-2025 рр. (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/oNsr>) місією Уманського національного університету садівництва визначає провадження інноваційної освітньої та наукової діяльності у природничій, суспільній, гуманітарній і технічній сферах, одним із інструментів досягнення якої і буде реалізація даної ОП. При цьому варто зазначити, що Статут ЗВО не містить визначення його місії, що може створювати певні складнощі для формулювання цілей ОП. Слід відмітити, що функціонування в ЗВО даної ОП визначається не лише економічною доцільністю, але й відповідає суспільній місії ЗВО, зокрема, таким її елементам як виховання гармонійно розвинутої особистості, громадянина та патріота України з високими духовними цінностями.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

ЕГ підтверджує факт залучення всіх зацікавлених сторін до визначення цілей ОП та формулювання програмних результатів навчання. Позиції і потреби стейкхолдерів розглядалися та були враховані. Зокрема, в розрізі основних категорій стейкхолдерів ЗВО було виконано наступні дії. Здобувачі вищої освіти брали участь у складі робочої групи з розробки та реалізації ОП. Пропозиції відображено в протоколах засідань робочих груп. При обговоренні проекту ОП на сайті відділу моніторингу якості освіти випускники і здобувачі вищої освіти можуть вносити свої пропозиції щодо формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП. Роботодавці брали безпосередню участь при розробці та оновленні ОП в якості членів робочої групи. В процесі розробки ОП було отримано пропозиції роботодавців, зокрема при розробці цілей та ПР ОП було враховано рекомендації генерального директора ТОВ "Об'єднана сільськогосподарська компанія" Новицького І.В., який запропонував врахувати особливості ОП з урахуванням специфіки аграрної економіки та змінити назву дисциплін «Інноваційна діяльність підприємства» та «Стратегія підприємства» на «Інноваційна діяльність аграрних підприємств» та «Стратегія аграрного підприємства» (протокол № 2 засідання робочої групи від 18.11.2021 року). Також інтереси та пропозиції роботодавців враховуються через обговорення освітньої програми на сторінці відділу моніторингу якості освіти УНУС (<https://mon.udau.edu.ua/ua/obgovorennya-osvitnih-program.html?pr=bofc748e75960obdo8c48f4a4e92d603>). Академічна спільнота мала можливість долучатися до обговорення проекту ОП і надавала свої пропозиції. Так, за розроблення ОП відповідають НПП, які входять до складу проектної групи. Вони беруть участь у розробленні, перегляді й оновленні ОП згідно Положення про порядок розробки, затвердження та періодичного перегляду освітньої програми в УНУС. Думка академічної спільноти враховується і на основі результатів її анкетування (<https://mon.udau.edu.ua/ua/anketuvannya.html>). Обговорення проектування ОП із врахуванням пропозицій щодо її покращення проводяться на засіданнях кафедри. Представники академічної спільноти інших ЗВО залучаються до

роботи над ОП шляхом її рецензування (<https://economics.udau.edu.ua/ua/bakalavru/osvitno-profesijni-programi/recenzii-na-opp-pidpriemnictvo-torgivlya-ta-birzhova-diyalnist-2023-r.html>). Таким чином, ЕГ підтверджує, що залучення стейкхолдерів до формування та реалізації ОП мало реальний, а не формальний характер.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

При розробці та реалізації даної ОП ЗВО бере до уваги тенденції розвитку спеціальності та розвитку ринку праці, регіональний контекст та досвід аналогічних вітчизняних та іноземних ОП. Так, врахування тенденцій розвитку спеціальності та ринку праці здійснювалося шляхом аналізу даних інтернет-ресурсів, ярмарок вакансій, запитів роботодавців. Основними джерелами інформації є портали вакансій, а також аналітичні компанії, які здійснюють моніторинг і аналіз ринку праці (<https://hh.ua/>, <https://www.work.ua/>, <https://chk.dcz.gov.ua/>). Результати аналізу обговорюються на засіданнях проєктної групи ОП, кафедри і знаходять відображення в переліку компетентностей та програмних результатів навчання, складу й змісту освітніх компонентів ОП, що дозволяє врахувати запити роботодавців і тенденції розвитку сучасного підприємництва. Галузевий та регіональний контекст при формуванні та реалізації ОП проявляється в тому, що при визначенні особливостей програми, її цілей та програмних результатів навчання було враховано Стратегію розвитку Черкаської обл. на період 2021-2027 рр., в якій наведено бачення Черкащини як центру української ідентичності та продовольчої безпеки України, з високотехнологічним виробництвом, інноваційними підприємствами, сучасною інфраструктурою та високоосвіченими людьми (<https://strategy2027-ck.gov.ua/>). При розробці ОП використовувався аналіз потреб регіонального ринку праці, де за даними Головного управління статистики у Черкаській області до аграрного сектору регіону за 2019-2022 рр. відносилось в середньому 21,4 % зареєстрованих на території області підприємств. На кафедрі також постійно обговорюються результати консультацій з керівниками підприємств, установ та організацій Черкащини, де відбувається проходження здобувачами вищої освіти виробничої практики. Врахування досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм підтверджується наступними фактами. Вивчення ОП Національного університету біоресурсів і природокористування, Одеської національної академії харчових технологій, Одеського національного морського університету, Сумського державного аграрного університету лягло в основу формулювання мети ОП, сприяло обґрунтуванню основного фокусу ОП, що враховує галузеву специфіку аграрного бізнесу. Сприяло використанню досвіду аналогічних ОП і стажування НПП кафедри в Польщі (<https://economics.udau.edu.ua/ua/nauka-ta-innovacii/sertifikati-pro-pidvishhennya-kvalifikacii-vikladachiv/mizhnarodne-pidvishhennya-kvalifikacii.html>) та Німеччині (<https://economics.udau.edu.ua/ua/novini/olena-zharun-docent-kafedri-pidpriemnictva-torgivli-ta-birzhovoi-diyalnosti-vzlyala-uchast-v-roboti-litnoi-shkoli-proektu-nimecko-ukrainskij-agropolitichnij-dialog-apd-2022.html>). В результаті при оновленні ОП було враховано вивчення аналогічних освітніх програм, за результатами якого сформовано перелік дисциплін, що відповідає сучасним вітчизняним та загальноєвропейським тенденціям розвитку підприємництва.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ОП цілком відповідає Стандарту вищої освіти зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого Наказом МОН України №1243 від 13.11.2018. Зокрема, Стандарт був врахований наступним чином - усі результати навчання, визначені Стандартом в межах реалізації даної ОП досягаються. Це забезпечується переліком компонентів освітньої програми та послідовністю вивчення дисциплін, і підтверджується, наведеними у освітній програмі матрицями. Реалізація ОП здійснюється кадрами належної кваліфікації, які мають великий досвід науково-педагогічної діяльності (таблиця 2 додатку звіту самооцінювання). Всі здобувачі вищої освіти забезпечені базами практичної підготовки, що представляють собою конкурентоспроможні підприємства, зокрема аграрного сектору (<https://economics.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/praktichna-pidgotovka-studentiv.html>). Варто зазначити, що оскільки після зміни назви даної спеціальності із «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» на «Підприємництво та торгівля» Стандарт, який її визначає, зміненним не був, то, на думку ЕГ, ЗВО цілком обґрунтовано мав право використовувати попередній, який залишається чинним.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильною стороною даної освітньої програми є і її регіональна та галузева направленість, що ґрунтується на підготовці фахівців у сфері агробізнесу, і як результат - зацікавленість роботодавців у випускниках, які б добре володіли особливостями підприємницької діяльності в агровиробництві. В свою чергу, це породжує постійний зв'язок закладу зі стейкхолдерами та надходження від них конкретних запитів щодо знань та умінь майбутніх

фахівців з агробізнесу. Вказані характеристики ОП зумовлюють і інтеграцію її в різноманітні регіональні програми та проекти, в частині обґрунтування економічної ефективності сільськогосподарського виробництва.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкою стороною можна вважати той факт, що при урахуванні потреб та позицій заінтересованих сторін не бралася до уваги така категорія стейкхолдерів як випускники. Рекомендується залучення випускників до удосконалення діючої ОП та обговорення проекту нової ОП. Також, до слабких сторін можна віднести той факт, що при розробці ОП проєктна група, вивчаючи кращі практики, орієнтувалася лише на аналогічні вітчизняні ОП. В якості рекомендації ЕГ пропонує використання і зарубіжних ОП, що зробить дану ОП більш привабливою та конкурентоздатною.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

За результатом експертизи ЕГ зробила висновок, що в цілому є відповідність освітньої програми за критерієм 1. Цілі ОП є чіткими і відповідають місії та стратегії ЗВО. Визначення цілей відбувалося з врахуванням інтересів стейкхолдерів, про що свідчить постійний контакт з ними. ОП розвивається в руслі тенденцій розвитку спеціальності, про що свідчить вивчення вітчизняних ОП за цією спеціальністю. Галузевий та регіональні аспекти достатньо виражені. ОП дозволяє досягти програмних результатів навчання, визначених стандартом, на що вказують запити роботодавців на випускників. Щоправда, кафедра майже не розглядає в якості роботодавців своїх випускників, що вказує на необхідність тіснішого контакту між здобувачами і випускниками та більшу популяризацію серед здобувачів місць працевлаштування успішних випускників. Враховуючи наведені вище факти і докази, ЕГ вважає, що відповідність ОП за критерієм 1 відповідає рівню В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг освітньої програми у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для спеціальності 076 “Підприємництво та торгівля” галузі 07 “Управління та адміністрування” за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти і становить 240 кредитів ЄКТС. Обсяг ОК, спрямованих на формування компетентностей, визначених Стандартом вищої освіти України за спеціальністю 076 “Підприємництво та торгівля” за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти становить 180 кредитів ЄКТС. Обсяг ОП, що відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти становить 60 кредитів ЄКТС, або 25 % обсягу освітньої програми.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов’язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОП чітко визначений, ОК, включені до ОП, складають логічну взаємопов’язану систему та дозволяють досягти цілей і ПРН, відповідаючи загальним та фаховим компетентностям. Загальні та спеціальні компетентності органічно поєднані в єдиний комплекс знань та умінь - 12 загальних компетентностей, 12 фахових (спеціальних) компетентностей, 22 результати навчання. ОП є структурованою та збалансованою в контексті загального часу навчання за семестрами. Як видно зі структурно-логічної схеми ОК належним чином взаємопов’язані. Зокрема, теоретичні та організаційні дисципліни закладають основу знань до вивчення дисциплін управлінського та прикладного характеру, а також проходження практики. Разом з тим, структурно-логічна схема, представлена в ОП, лише б виграла, якби її візуалізація передбачала зв’язки не лише між семестрами, але і між окремими ОК. Обов’язкові ОК, включені до ОП, призводять до досягнення програмних результатів навчання. Матриця ОК-ПРН візуально, а робочі програми та силабуси змістовно, дозволяють переконатися, що кожен ПРН реалістично охоплений змістом програми. Усі ПРН забезпечуються обов’язковими ОК. ПРН, які корелюють із загальними

компетентностями, передбаченими Стандартом, досягаються повною мірою. Гуманітарна складова в ОП представлена ОКЗ «Історія та культура України», ОК4 «Ділова українська мова» та ОК6 «Іноземна мова».

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Виходячи із визначення предметної області навчання, вказаної в Стандарті даної спеціальності, зміст ОП відповідає їй в достатній мірі. Усі ОК, в тому числі і ті, що стосуються формування загальних компетентностей, мають належний зв'язок із визначеною спеціальністю. Об'єктами вивчення за ОП є діяльність з організації та функціонування підприємницьких, торговельних та біржових структур, що здійснюється для досягнення економічних і соціальних результатів. Теоретичний зміст предметної області: наукові теорії, положення, концепції, принципи підприємництва, торгівлі та біржової діяльності і методологія їхнього використання для організації та ефективного функціонування підприємницьких, торговельних та біржових структур. Вивчення ОК «Політична економія», «Історія економіки та економічної думки», «Макро- і мікроекономіка», «Основи підприємництва», «Основи біржової діяльності», «Організація торгівлі» забезпечує отримання базових знань щодо понять, категорій, концепцій, принципів підприємництва, торгівлі та біржової діяльності. Опанування таких освітніх компонентів, як «Економетрика», «Економічний аналіз», «Аналіз господарської діяльності», «Зовнішньоекономічні операції та контракти», «Організація товарного біржового ринку», навчальна та виробнича практика дає змогу здобувачам вищої освіти оволодіти основними методами, методиками та технологіями, застосування яких дозволяє вирішувати практичні завдання з організації, ефективного функціонування та розвитку підприємницьких, торговельних і біржових структур. Використання спеціалізованих лабораторій та кабінетів, а також відповідного програмного забезпечення дозволяють здобувачам оволодіти інструментарієм методів і прийомів ведення підприємницької, торговельної, та біржової діяльності. Вивчення робочих навчальних програм показало, що ОП відповідає вимогам, які нині ставляться до фахівців з підприємництва та торгівлі. Таким чином, предметна область заявленої для ОП спеціальності забезпечується програмними результатами навчання та компетентностями, які відповідають Стандарту та передбачають їх реалізацію під час викладання дисциплін загальної та спеціальної (фахової) підготовки.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Вибіркові дисципліни в даній ОП становлять 60 кредитів, що складає 25 %, а отже вимога Закону України «Про вищу освіту», яка встановлює їх обсяг не менше 25% кредитів ЄКТС від загального обсягу ОП, витримується. Процедури, покликані забезпечити вибірковість ОК, в ЗВО є прозорими та зрозумілими. Здобувачі ВО не мають обмежень у формуванні індивідуальної траєкторії навчання. Усі вибіркові ОК є такими відповідно до можливостей вибору здобувача. ОК за вибором ЗВО серед них немає. В основі системи вибірковості лежить можливість індивідуального вибору кожного здобувача вищої освіти. Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів у ЗВО регламентується наступними документами локального нормотворення: Положенням про вибіркові дисципліни в УНУС, Положенням про індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти, Положенням про порядок визнання в УНУС результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників УНУС. В цілому, індивідуальна траєкторія навчання здобувачів реалізується через: вільний вибір навчальних дисциплін з Каталогу вибіркових дисциплін; можливість отримання знань в неформальній освіті; реалізацію прав на академічну мобільність в рамках договорів з вітчизняними та закордонними ЗВО; можливість вільного вибору тем курсових та наукових робіт, тематики індивідуальних завдань в межах вивчення навчальних дисциплін, місця проходження виробничої практики. Перелік навчальних дисциплін за вибором ЗВО на наступний навчальний рік оновлюється за потреби щорічно до початку навчального року. Дисциплін вільного вибору поділяються на фахові дисципліни, які пропонуються для конкретної освітньої програми та освітнього рівня і загальноуніверситетські дисципліни. Після ознайомлення з Каталогами вибіркових дисциплін, здобувачі в першому семестрі протягом 20 календарних днів після початку семестру обирають вибіркові дисципліни, що будуть викладатися у поточному навчальному році; у другому семестрі до 20 березня студенти усіх курсів обирають вибіркові дисципліни, що будуть викладатися наступного навчального року. В кожного здобувача вищої освіти є електронний кабінет у системі АСУ (<https://mkr.udau.edu.ua>), через який вони обирають дисципліни. Разом з тим, варто зазначити, що хоч використання каталогів ВК є зручним, для їх пошуку, але формально зміст каталогів обмежує поле вибору для здобувачів лише тими ВК, що містяться в каталогах, тоді як алгоритм вибору, повинен дозволяти обирати будь-яку ОК, що викладається в ЗВО. Також, ЕГ звертає увагу, що посилення на каталоги, надане ЗВО, не є активним, як і деякі інші посилання на положення, вказані в даному пункті.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка регламентується Положенням про організацію проведення практичної підготовки студентів УНУС (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/VA21>) та Положенням про організацію проведення практики та стажування

студентів Уманського НУС за кордоном (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/T379>). При формуванні ОП передбачена необхідна кількість практично орієнтованих компонентів, що дозволяє здобувачам отримати потрібні практичні навички та фахові компетентності. В ОП представлені різні види практичної підготовки: практичні заняття, лабораторні роботи, навчальна практика, виробнича практика. ЗВО у співпраці із роботодавцями ретельно підходить до визначення змісту практики, її відповідності сучасним вимогам ринку праці. Практична підготовка проходить як на базі Уманського НУС так і в інших установах з якими укладають договір про практику. Базис практик відображено на сайті кафедри (<https://economics.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/praktichna-pidgotovka-studentiv.html>). Практична підготовка здобувачів проводиться в умовах професійної діяльності під організаційно-методичним керівництвом викладача університету та спеціаліста з фаху. Терміни проведення практичної підготовки визначаються навчальним планом, зокрема передбачена практика загальним обсягом 12 тижнів, по 2 тижні на 1 і 2 курсах та по 4 тижня на 3 і 4 курсах. Практичну підготовку здобувачі також здобувають через роботи зі спеціалізованим програмним забезпеченням, що використовується підприємствами; роботи у спеціалізованих лабораторіях ЗВО; участь в освітньому процесі професіоналів-практиків. З метою моніторингу якості практичної підготовки здобувачів проводиться їх опитування, яке показує належний рівень практичної підготовки на ОП. Зустрічі з випускниками дозволили виявити випадки, коли студент після проходження практики залишався там працювати, що також позитивно характеризує рівень практичної підготовки здобувачів. Разом з тим, ЕГ має відмітити наступні моменти. Під час спілкування з випускниками вони усе ж виявили бажання посилити практичну та мовну підготовку.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Освітня програма дозволяє випускникам УНУС набути таких соціальних навичок (soft skills), як робота в команді, комунікабельність, організованість, уміння вирішувати конфліктні ситуації тощо. В процесі акредитаційної експертизи було виявлено, що soft skills формуються і участю здобувачів у різних академічних заходах - через проведення тренінгів, через участь у конференціях, студентських гуртках (<http://surl.li/qmcmb>, <http://surl.li/qmcls>), практичних тренінгах (<http://surl.li/qjxxt>), майстер-класах та виховних заходах (<https://economics.udau.edu.ua/ua/novini/den-zdorovya.html>), що передбачає активну взаємодію студентів між собою та НПП, а також іншими стейкхолдерами (<http://surl.li/qjxqa>). В умовах євроінтеграційних процесів особливої актуальності набувають соціальні навички вільного спілкування іноземною мовою - ЗК4.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт, який би встановлював вимоги до компетентностей працівників в межах спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» відсутній. При формулюванні компетентностей та результатів навчання ОП, що визначають кваліфікацію, яка присуджується випускнику, в ЗВО орієнтуються на Класифікатор професій України.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Відповідно до Стандарту вищої освіти України для здобуття ОС «Бакалавр» загальна кількість кредитів становить 240 або 7200 годин. Річний обсяг навчального навантаження – 60 кредитів ЄКТС. Фактичне навантаження здобувачів розподілено рівномірно по 30 кредитів ЄКТС у кожному семестрі. Згідно до Положення про організацію освітнього процесу в УНУС (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/Y5Zg>) встановлено загальні вимоги щодо співвіднесення обсягу ОК із фактичним навантаженням здобувачів. Обсяг навчальних годин становить: аудиторних 3252 (45,2%); самостійної роботи здобувачів становить 3948 (54,8%). Навчальний час, відведений для самостійної роботи здобувача вищої освіти, регламентується робочим навчальним планом і повинен становити не менше 1/3 та не більше 2/3 загального обсягу навчального часу здобувача вищої освіти, відведеного для вивчення конкретної дисципліни, її обсяг визначається робочою навчальною програмою та методичним забезпеченням дисципліни. Аудиторне тижневе навантаження здобувачів визначається навчальним планом в межах 18 год. Навчальний день здобувача включає не більше 6 академічних годин аудиторної роботи. Відповідно існуючим вимогам загальна кількість навчальних дисциплін в навчальному плані ОП не перевищує 8 на семестр та 16 на навчальний рік. Обсяг дисциплін становить від 3 до 6 кредитів ЄКТС (виняток – Іноземна мова – 2,5). Аналіз окремих освітніх компонентів показав рівномірний розподіл обсягу фактичного навантаження здобувачів. Для підвищення ефективності використання часу навчання в ЗВО розроблений навчально-інформаційний портал, на якому розміщено всі навчальні комплекси ОП, в тому числі тестові завдання для самостійної роботи і самоконтролю (<https://moodle.udau.edu.ua/>). Зустріч зі здобувачами засвідчила, що їм вистачає часу на виконання самостійної роботи, а рівень навчального навантаження є достатній. Скарг щодо перевантаженості від здобувачів не надходило.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти на даній ОП за дуальною формою не здійснюється. Разом з тим, можливість підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою в Уманському національному університеті садівництва передбачена Положенням про дуальну форму здобуття вищої освіти в Уманському НУС (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/1pK8>).

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сильними сторонами ОП у контексті критерію 2 є тісний контакт з роботодавцями щодо максимального врахування в ОП вимог господарської практики та висока активність роботодавців в процесі подання своїх пропозицій. Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача забезпечується використанням широкого набору засобів – вибіркових дисциплін, вільного вибору тем наукових робіт та їх керівників, вибору баз практик, програм академічної мобільності. Проходження практики відбувається у майбутніх роботодавців нерідко з подальшим там працевлаштуванням.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

На думку ЕГ створення каталогів вибіркових дисциплін, з відносно невеликою їх кількістю, може сприйматися як обмеження вибору рамками такого каталогу. Рекомендується в описі каталогу вказувати, що ці переліки є орієнтовними, і здобувачі можуть обирати усі освітні компоненти, що викладаються в ЗВО, в тому числі і ті, що не увійшли до каталогу.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Структура та зміст ОП відповідають вимогам критерію 2. Освітня програма сформована згідно положень ЗУ “Про вищу освіту” та Стандарту вищої освіти за спеціальністю, має логічні взаємозв'язки та дозволяє досягти поставлених цілей і програмних результатів. ОП регулярно оновлюється з метою свого поліпшення. Практична підготовка спирається на тісний взаємозв'язок з господарською практикою. Побудова індивідуальної освітньої траєкторії в межах ОП дозволяє сформувати висококонкурентного фахівця. Вказані слабкі сторони, зокрема, необхідність більш виразного представлення вибірковості освітніх компонент можуть бути змінені в процесі удосконалення ОП, а тому не розглядаються з позицій невідповідності.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

У відомостях СО надано інформацію щодо Правил прийому на навчання до УНУС у 2022 р. <https://admission.udau.edu.ua/assets/files/pk-2022/pravila-prijomu-zi-zminami-vid-11.07.2022.pdf>, адже у 2023 р на дану ОП набір не здійснювався. У Правилах прийому на навчання до УНУС у 2022 р. (у Додатку 4) помилково вказано номер спеціальності «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (замість 076, зазначено – 075). ЕГ зазначає, що на сторінці «Вступна кампанія» більш повна інформація є щодо вступу до УНУС у 2023 р., що є логічним. Ознайомлення із оприлюдненими Правилами прийому на навчання до УНУС у 2023 р. https://admission.udau.edu.ua/assets/files/2023/pravila-prijomu/pravila_pidpis_2023.pdf дає підстави стверджувати, що вони розроблені відповідно до законодавства України, у т.ч. Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2023 р., затверджених наказом МОН України від 15 березня 2023 р. № 276. У тій же рубрикації розміщено зміни від 11.07.2023 р. до Правил прийому на навчання до УНУС у 2023 р.: <https://admission.udau.edu.ua/assets/files/2023/pravila-prijomu/2-pravila-prijomu-vid-11.07.23.pdf> із зазначенням відповідних змін по розділах, а також із доповненням / новою редакцією Додатку 5 (Таблиця переведення тестових балів предметних тестів ЄФВВ до шкали 100 – 200). Також ЕГ фіксує оприлюднення Додатків до Правил прийому:

Вступна кампанія, Нормативна база: зокрема, Додаток 1. Перелік освітніх програм за якими здійснюється прийом для здобуття вищої освіти, Додаток 5. Таблиці переведення тестових балів, Додаток 7. Перелік вагових коефіцієнтів оцінок предметів національного мультипредметного тесту, Додаток 8. Перелік предметних тестів єдиного вступного фахового випробування, Додаток 12. Перелік можливостей для навчання осіб з особливими освітніми потребами, Додаток 13. Вимоги до структури та змісту мотиваційних листів вступників. Також наявна інформація про вступ за квотами. Таке розміщення інформації сприяє ознайомленню потенційних вступників із Правилами прийому на навчання до Університету. Ознайомлення із Правилами прийому на навчання дає підстави стверджувати, що вони є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень. У рубрикації «Вступна кампанія», «Для абітурієнта» також наявна вкладка: Допомога при реєстрації електронного кабінета, яка спрямовує вступників на сайт МОН: <https://mon.gov.ua/ua/news/vstup-2023-10-kroktiv-dlya-vstupu-do-zakladu-vishoyi-osviti-u-2023-roci>, де розміщено 10 кроків для вступу до ЗВО у 2023 р. Окрім цього є вкладка: «Рекомендації для написання мотиваційного листа», Кабінет консультацій», а також уже з'явилася вкладка: «План-графік проведення консультацій (2024 рік)», яка поки без визначених дат. У рубрикації «Новини» наявне повідомлення, що в УНУС розпочав роботу консультаційний центр для абітурієнтів. У ході спілкування із ЕГ здобувачі повідомили, що Правила прийому для них були зрозумілими.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Відповідно до Правил прийому на навчання до УНУС у 2022 р.: <https://admission.udau.edu.ua/assets/files/pk-2022/pravila-prijomu-zi-zminami-vid-11.07.2022.pdf> для конкурсного відбору вступників на ОП зараховувалися бали НМТ з української мови (перший предмет), математики (другий предмет) та історії України (третій предмет) або бали ЗНО 2019-2021 років з трьох конкурсних предметів у комбінації, визначеній Правилами прийому в один з цих років для спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». ЕГ фіксує, що у Правилах прийому на навчання до УНУС у 2022 р., Додаток 4, у якому зазначені вагомні коефіцієнти оцінок з предметів НМТ, назва спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» прописана під помилковим номером – 075. Правила прийому на навчання за ОП враховують особливості самої освітньої програми через визначені коефіцієнти врахування результатів НМТ. Найбільший ваговий коефіцієнт для вступу на ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» відведено для врахування результатів з предмету «математика» – 0,4; що є важливим для даної ОП; на врахування результатів з «укр. мови» відведено коефіцієнт 0,35; з «історії» – 0,25. Вивчивши інформацію, яка розміщена на сайті УНУС, ЕГ фіксує, що у Правилах прийому на навчання до УНУС у 2023 р.: <https://admission.udau.edu.ua/assets/files/2023/pravila-prijomu/2-pravila-prijomu-vid-11.07.23.pdf> відображено усю необхідну інформацію для вступників на різні ОП «Підприємництво та торгівля». Згідно Правил 2023 р., для конкурсного відбору на навчання для здобуття ступеня молодшого бакалавра, бакалавра на основі ПЗСО та НРК5 зараховуються бал (бали): НМТ 2023 року або НМТ 2022 року, або ЗНО 2020-2021 рр. Зокрема, у Додатку 2 до Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти в УНУС у 2023 році представлено Перелік конкурсних предметів, з яких вступники для вступу можуть подавати сертифікати ЗНО 2020–2021 років (відповідно до Правил прийому відповідних років) або результати НМТ 2022-2023 рр. Згідно Додатка 2 перелік конкурсних предметів НМТ-2023 для вступу на ОП був таким: укр. мова, математика, предмет на вибір; НМТ-2022: укр. мова, математика, історія України; ЗНО 2020-2021: укр. мова, предмет на вибір. Мінімальний конкурсний бал – 130; за наявності конкурсного балу менше 130 та більше 100 (включно), абітурієнти мали право претендувати на небюджетні конкурсні пропозиції. У Додатку 7 до Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти в УНУС у 2023 році представлено Перелік вагових коефіцієнтів оцінок предметів національного мультипредметного тесту, які для ОП були такими: укр. мова – 0,35, математика – 0,4, третій предмет (на вибір): історія України або іноз. мова – 0,25. Також ЕГ фіксує, що у рубрикації вступника є додаткова інформація про спеціальності, про перспективи навчання саме за ОП <https://www.udau.edu.ua/departments/fakulteti/fakultet-ekonomiki-i-pidpriyemnicztva/upravlinnya-personalom-ta-ekonomika-praczi.html>

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, здійснюється відповідно: - Положення про порядок визнання результатів навчання в інших ЗВО в Уманському НУС <https://www.udau.edu.ua/ua/file/np01>, - Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників Уманського НУС <https://www.udau.edu.ua/ua/file/FVKV>, - Положення про порядок переведення та поновлення студентів до Уманського НУС <https://www.udau.edu.ua/ua/file/qKoS>, - Положення про комісію Уманського НУС з визнання здобутих в іноземних установах документів про освіту, наукові ступені та вчені звання <https://www.udau.edu.ua/ua/file/o355>, - Положення про порядок визнання Уманським НУС документів про освіту, наукові ступені та вчені звання, здобуті в іноземних установах <https://www.udau.edu.ua/ua/file/gR7K>, - Положення про порядок перезарахування результатів навчання при вступі на перший (бакалаврський) рівень вищої освіти на основі ОКР «Молодший спеціаліст», ОС «Молодший бакалавр», ОПС «Фаховий молодший бакалавр» в Уманському НУС <https://www.udau.edu.ua/ua/file/4Qt6>. ЕГ фіксує, що Положення оприлюднені, доступні до ознайомлення. Згідно відомостей СО та за результатами спілкування з гарантом ЕГ з'ясовано, що практика перезарахування результатів навчання була застосована при поновленні студентів, які раніше навчалися у УНУС: студентки гр. ПТ-41 (Блащук (Калкутіна) Д.), гр. ПТ-31 (Крочак М., Жукова О., Качмар О., Крук Н., Швачій М.). У ході спілкування

Гарант надала інформацію, що вище зазначені студенти звертались у деканат; при поновленні вони досклали академічну комісію. Випадки перезарахування результатів навчання, отриманих в інших ЗВО за даною ОП відсутні. Але за наданою в ході зустрічей інформацією, УНУС активно співпрацює із ЗВО різних країн світу. Представник відділу з міжнародної співпраці детально поінформував ЕГ про те, що УНУС має укладені 22 договори про міжнародну співпрацю з ЗВО Європи та Азії; вони оприлюднюють на сайті створені можливості, розповсюджують інформацію через деканати; для здобувачів першого року навчання проводиться зустріч-лекція про можливості міжнародної мобільності в УНУС. Спілкування із здобувачами показало їх обізнаність щодо можливостей визнання результатів навчання отриманих в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності, а також розуміють усі переваги та можливості участі у них.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті в УНУС урегульовано Положенням про порядок визнання в Уманському НУС результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти: <https://www.udau.edu.ua/ua/file/4nox>. Інформація про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, яка відображена у відомостях СО, знайшла своє підтвердження. Здобувачам вищої освіти, які навчаються на ОП, було перезараховано 1 модуль з ОК «Основи підприємництва» за результатами пройденого на платформі PROMETHEUS курсу «Успішний стартап: від ідеї до масштабування» (<https://economics.udau.edu.ua/ua/novini/onlajn-kurs-uspishnij-startap-vid-idei-do-masshtabuvannya.html>). У цілому, за результатами спілкування зі здобувачами, ЕГ фіксує обізнаність останніх у можливостях визнання результатів, отриманих в неформальній освіті. Здобувачі повідомили, що інформацію про можливості визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, їм надає гарант та куратори груп. ЕГ фіксує, що з процедурою зарахування результатів здобувачі ознайомлені.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

ЕГ позитивно відзначає дієвість центру професійної та кар'єрної орієнтації, у рамках якого проводяться заходи профорієнтації абітурієнтів. Такі заходи сприяють обізнаності вступників, стимулюють до вступу в УНУС.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

У Правилах прийому на навчання до УНУС у 2022 р. (у Додатку 4) помилково вказано номер спеціальності «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (замість 076, зазначено – 075). ЕГ рекомендує уважно відслідковувати зміст інформації перед оприлюдненням.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

З урахуванням наведених позитивних аспектів, які виражаються у діяльності центру професійної та кар'єрної орієнтації, у рамках якого проводяться заходи профорієнтації абітурієнтів, прописаних та оприлюднених правилах вступу до УНУС, які не містять дискримінаційних положень; визначеності правил прийому на навчання за ОП, які враховують її особливості за спеціальністю; врегульованості правил щодо академічної мобільності учасників освітнього процесу; урегульованих правилах визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, та наявною практикою визнання таких результатів за ОП; а також з огляду на доцільність реалізації можливостей міжнародної академічної мобільності здобувачів, ЕГ дійшла висновку, що ОП відповідає рівню «В» за 3-м критерієм.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

За результатами попереднього вивчення матеріалів відомостей про самооцінювання ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» ЕГ визначила, що навчання здійснюється заочною (денною) та заочною формами навчання відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в УНУС (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/Y5Zg>) що відповідає Стандарту вищої освіти першого (бакалаврського) рівня 076 спеціальності. ЕГ з'ясовано, що разом із традиційними методами навчання (лекції, практичні заняття, самостійна робота) на ОП використовуються інноваційні інтерактивні методи навчання і викладання (кейс-метод, інтерактивні вправи та тренінги, мозковий штурм, проблемні семінари (круглі столи), та інші). Зокрема викладач розповіла ЕГ, що використовує в ході викладання ОК «Маркетинг» ділову гру при викладанні теми «Маркетингова та комунікаційна політика» в якій моделюються практичні ситуації з якими студенти можуть зіткнутися у реальному житті. Інтерактивні методи навчання реалізуються за активної участі в аудиторних заняттях практиків, у чому ЕГ мала змогу пересвідчитися зі слів гаранта, здобувачів, НПП та роботодавців. Інтерв'ювання здобувачів та НПП, задіяних в реалізації ОП, а також знайомство з матеріалами за ОП дозволило ЕГ встановити, що методи навчання і викладання, які використовують НПП за ОК, загалом сприяють досягненню заявлених в ОП цілей та ПРН. Під час реалізації ОП усесторонньо використовується студентоцентрований підхід, про що ЕГ мала змогу пересвідчитися зі слів здобувача, який розповів, що у межах ОП здобувачі мають право вільно обирати дисципліни з переліку вибіркового дисциплін, теми курсових робіт, бази практики, теми наукової роботи. Академічна свобода НПП УНУС регламентується нормами Статуту (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/61C3>) та іншими нормативними документами. Методи навчання та викладання, що застосовуються на ОП цілком відповідають принципам академічної свободи. ЕГ встановила, що НПП мають змогу самостійно розробляти РП, силабуси, методичне забезпечення ОК відповідно до компетентностей та ПРН за ОП, не обмежуються у питаннях його наповнення, здійснюють вільний вибір форм і методів викладання про що ЕГ дізналася на зустрічі з НПП. Академічна свобода здобувачів освіти реалізується шляхом формування індивідуальної освітньої траєкторії через вільний вибір вибіркового компонентів ОП, тематики курсових і науково-дослідних робіт, баз проходження практики, про що ЕГ розповів також здобувач. ЕГ встановила, що пропозиції здобувачів вищої освіти, висловлені на засіданнях Вчених рад та робочих груп з ОП, під час анкетувань та через органи студентського самоврядування враховуються НПП при визначенні методів навчання і викладання.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

ЕГ пересвідчилася, що здобувачі вищої освіти за ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» забезпечені необхідною та актуальною інформацією щодо цілей, змісту, очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонент через вільний доступ до освітньої програми та силабусів освітніх компонент за ОП. Так, на зустрічі з НПП ЕГ дізналася, що інформація щодо цілей, змісту, результатів навчання доступна учасникам освітнього процесу у формі: освітньої програми на сайті кафедри (<https://economics.udau.edu.ua/ua/bakalavru/silabusi-2022-2023-n.r1.html>); проєкту ОП для обговорення учасниками освітнього процесу (<https://mon.udau.edu.ua/ua/obgovorennya-osvitnih-program.html?pr=b0fc748e759600bd08c48f4a4e92d603>); переліку та описів вибіркового компонентів ОП у Каталозі елективних дисциплін (<https://www.udau.edu.ua/ua/for-students/katalog-elektivnix-vibirkovix-disciplin/>), що ЕГ підтвердила також і здобувачі на відповідній зустрічі. Силабуси освітніх компонентів та робочі програми розміщені в навчально-методичних комплексах на платформі Moodle, докази чого ЕГ отримала під час огляду матеріально-технічної бази. ЕГ з'ясувала, що інформація щодо порядку та критеріїв оцінювання певних видів робіт в межах ОК надається здобувачам на перших заняттях, про що повідомили НПП. Здобувачі вищої освіти відзначили застосування різних засобів їх інформування, у тому числі спілкування з гарантом, НПП, а також зрозумілість та достатність для них отриманої інформації.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

В УНУС поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» забезпечується залученням здобувачів до науково-дослідної роботи, участі у науково-практичних конференціях, круглих столах, опублікування статей та тез доповідей. Дослідницька складова в освітньому процесі передбачена в низці ОК як індивідуальне завдання. Інтерв'ювання здобувачів дозволило ЕГ переконатися в тому, що вони постійно інформуються про можливості поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми як з відкритих джерел (на сторінці кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності (<https://economics.udau.edu.ua/>)) так і безпосередньо від НПП за ОК. Здобувачі є учасниками наукових конференцій різних рівнів, приймають участь у всеукраїнських та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт, мають наукові публікації, зокрема у Збірнику студентських наукових праць УНУС, залучені до роботи наукового гуртка. Активне поєднання на ОП навчання і досліджень відзначили здобувачі на зустрічі з ЕГ. Зокрема у роботі наукового гуртка (<https://economics.udau.edu.ua/ua/nauka-ta-innovacii/naukovi-gurtki.html>) прийняли участь – староста гуртка, та ін.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

В УНУС сформовано дієвий механізм оновлення змісту ОК на основі наукових досягнень та сучасних практик. Він регламентується Положенням про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/85IT>) та Положенням про методичне забезпечення освітнього процесу (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/6x3S>). Під час зустрічі з гарантом, НПП, адміністративним персоналом, ЕГ пересвідчилася, що оновлення змісту ОК відбувається регулярно до початку навчального року на основі наукових досягнень НПП, за результатами їхньої участі у наукових та освітніх проєктах, а також з урахуванням побажань здобувачів вищої освіти, роботодавців та ін. стейкхолдерів. Так, аналіз робочих програм дозволив дійти висновку, що здобувачам пропонується актуальна література, здебільшого наукові публікації: монографії, статті. Зміст ОК враховує останні наукові досягнення НПП, з огляду на наявність в переліку рекомендованих джерел видань самих викладачів (ОК «Інноваційна діяльність аграрного підприємства», ОК «Конкурентоспроможність підприємства», ОК «Економіка праці та соціально трудові відносини» та інш.). Проректор УНУС відмітив, що НПП, залучені до викладання на ОП, постійно «тримають руку на пульсі», враховуючи сучасні практики в підприємницькій діяльності саме з аграрною складовою – в ОП включені ОК, які стосуються аграрного сектору, викладачі задіяні на ОП займаються дослідженнями в аграрному сфері, здобувачі проходять практику на сільськогосподарських підприємствах. Якісне оновлення змісту ОП досягається, також, завдяки регулярній участі НПП, які забезпечують освітній процес за ОП, у програмах стажування, як в Україні, так і за кордоном. Оновленню ОК сприяє також участь НПП у виконанні комплексних тем кафедри та дослідження актуальних питань, у чому мала змогу пересвідчитися ЕГ зі слів гаранта ОП. Крім того, ПНН кафедри оновлюють зміст ОК за результатами наукової співпраці з колегами інших закладів освіти та науки (про що ЕГ повідомили на відкритій зустрічі і – доцент (Харківський національний аграрний університет Докучаєва), – с.н.с. (Інституту ринку і еколого економічних досліджень НАН України), – доцент (Одеський національний морський університет).

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

ЕГ з'ясувала, що в УНУС навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інституційною політикою інтернаціоналізації. УНУС є учасником понад 10 Міжнародних наукових та навчально-наукових проєктів, зокрема: TEMPUS, SUAFRI-EPC, GUMLog, CRDF Global США, up_Running та ін. (<https://science.udau.edu.ua/ua/novyy-resurs5.html>). Інтерв'ювання НПП, залучених до викладання на ОП, дозволило ЕГ встановити, що викладачі активно приймають участь у програмах Еразмус+ та Prometheus (Професор Бурляй О.Л. пройшов курс «Академічна доброчесність: онлайн-курс для викладачів» на платформі Prometheus (01.09.2021)). Також, 13.04 та 20.04.2021 НПП кафедри взяли участь у проведеному міжнародною організацією «Український науково-технологічний центр» тренінгу «Важливість стратегічного торговельного контролю та РХБЯ виклики» (<https://economics.udau.edu.ua/ua/novini/vikladachi-kafedri-pidpriemnictva-torgivli-ta-birzhovoi-diyalnosti-otrimali-sertifikati-pro-pidvishhennya-kvalifikacii.html>). НПП проходять наукові закордонні стажування. Міжнародне стажування в Університеті економіки (Бидгощ, Польща) пройшли доцент Соколюк С.Ю. на тему: «Міжнародні гранти та дослідницькі проєкти від ідеї до реалізації: практика, досвід, перспективи» та доцент Чернега І.І. на тему: «Європейська та польська система вищої освіти: практика, досвід, інноваційні методи навчання» (19.04-30.05.2021). Доценти Жарун О.В. та Коротєєв М.А. взяли участь в міжнародному курсі підвищення кваліфікації (вебінарі) на тему: «Академічна доброчесність при підготовці бакалаврів та магістрів в країнах Європейського Союзу та Україні» (НДІ ТОВ «Люблінський науково-технологічний парк» м. Люблін, Польща, 30.01-06.02.2023). НПП публікують результати своїх наукових досліджень у журналах, які індексуються в Scopus, Web of Science, інших міжнародних професійних виданнях. ЕГ з'ясувала лише один випадок академічної мобільності на ОП серед здобувачів - студент 41-пт групи повідомив, що пройшов Міжнародне стажування з курсу: «Fescue Toxicosis and Management». 07.09-16.11.2023. (<https://www.udau.edu.ua/ua/news/mizhнародna-osvitnya-spivpracya-osnova-visokoi-yakosti-osviti.html>).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильними сторонами ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» у контексті критерію 4 є наступне: оперативна зворотна реакція на відгуки та зауваження стейкхолдерів внаслідок систематичного анкетування та опитування, що є ефективним інструментом для збору відгуків та відомостей щодо їх вимог, бачення та очікувань; участь НПП у проєктах програми Erasmus+ та наявність праць в закордонних виданнях, які індексуються в Scopus, Web of Science, що вказує на якість та академічну визначність наукових розробок та допомагає привернути увагу не лише національної, а й міжнародної аудиторії до неї; позитивною практикою є вільний доступ здобувачів та НПП до наукометричних баз Scopus, Web of Science, який дозволяє дослідникам швидко знаходити необхідну інформацію для своїх досліджень та навчально-наукової роботи; постійне оновлення НПП змісту ОК, що базується на власних наукових дослідженнях, сучасних тенденціях розвитку спеціальності, рекомендаціях роботодавців тощо.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкою стороною ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» у контексті Критерію 4 є недостатня залученість студентів до міжнародних програм академічної мобільності. Рекомендації: посилити участь здобувачів у програмах академічної мобільності, активізувати їх залученість до таких програм.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» має необхідний рівень узгодженості за підкритеріями 4.1, 4.2, 4.3, 4.4 критерію 4 і загалом відповідає йому: форми та методи навчання і викладання повністю сприяють досягненню цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи; інформація щодо цілей та ПРН, порядку оцінювання є доступною; ЗВО забезпечує поєднання навчання і досліджень; НПП оновлюють зміст освіти, спираючись на сучасні наукові досягнення в галузі; регулярне оновлення НПП змісту ОК на основі наукових досягнень і сучасних практик у галузі агробізнесу; швидке реагування на відгуки та зауваження стейкхолдерів за допомогою регулярного анкетування та опитування; участь НПП у проєктах програми Erasmus+ та наявність праць в закордонних виданнях, які індексуються в Scopus, Web of Science. Наявні недоліки щодо вимог підкритерію 4.5 Критерію 4, які полягають у недостатньому залученні студентів до міжнародних програм академічної мобільності, можуть бути виправлені найближчим часом. Загалом відповідає вимогам Критерію 4 з несуттєвими недоліками.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

За результатами вивчення відомостей про самооцінювання ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» ЕГ визначила, що форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти дійсно є чіткими та зрозумілими. Інформація про форми та критерії оцінювання результатів навчання з кожної освітньої складової ОП доступні здобувачам вищої освіти на офіційному сайті Університету в РП дисциплін, які розміщені на платформі <https://moodle.udau.edu.ua/>, силабусах (<https://economics.udau.edu.ua/ua/bakalavru/silabusi-2022-2023-n.r1.html>). На зустрічі із НПП викладачі повідомили ЕГ, що на першій парі доводять до відома студентів всю необхідну інформацію з навчальної дисципліни, а також, інформують їх про наявність РП та методичного забезпечення. Цей факт на інтерв'юванні здобувачів підтвердили здобувачі, які разом із цим зазначили, що зміст контрольних заходів і критерії оцінювання здобувачів є зрозумілими та не викликають додаткових питань. Процедура проведення контрольних заходів в ЗВО регулюється у внутрішніх документах університету, які дійсно знаходяться у відкритому доступі на офіційному веб-ресурсі ЗВО. В університеті використовується кредитно-трансферна система організації освітнього процесу у відповідності до Положення про організацію освітнього процесу в УНУС (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/Y5Zg>), Положення про академічну успішність в УНУС (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/ze58>) та «Про організацію поточного, семестрового контролю та проведення атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій в УНУС» (www.udau.edu.ua/ua/file/BWV3), яка ґрунтується на поєднанні модульних технологій навчання та залікових освітніх одиниць (залікових кредитів). Підсумкове оцінювання результатів навчання в Університеті здійснюється за єдиною 100-бальною шкалою. Досягнення ПРН здобувачами з навчальних дисциплін визначається на основі результатів поточного контролю та підсумкового контролю знань. Здобувачі розповіли ЕГ, що поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять у формах опитування, виступів на практичних заняттях, експрес-контролю тощо. Підсумковий контроль здійснюється у формі іспиту або заліку. Екзаменаційний білет містить теоретичні питання і практичні завдання, розподіл балів за які наводиться в силабусі. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти дійсно дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти ПРН для окремої ОК та ОП в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь. ЕГ встановила, що збір інформації щодо чіткості і зрозумілості критеріїв оцінювання навчальних досягнень здійснюється шляхом бесід та обговорень зі здобувачами вищої освіти, а також за результатами анкетування. Також ЕГ було з'ясовано, що для забезпечення якості освіти здійснюється зовнішня перевірка залишкових знань та вмінь здобувачів за навчальними дисциплінами у вигляді ректорських контрольних робіт, про що на зустрічі із адміністративним персоналом розповіла завідувачка навчального відділу.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Атестація здобувачів вищої освіти ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» відповідно до відомостей про самооцінювання відбувається у формі складання атестаційного екзамену. Атестаційний екзамен передбачає оцінювання результатів навчання, визначених Стандартом та ОП. Порядок проведення атестації регламентується Положеннями «Про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії в Уманському НУС» (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/xOoc>), «Про організацію поточного, семестрового контролю та проведення атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій в Уманському національному університеті садівництва» (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/BWV3>). Основні організаційні засади, порядок складання та програму атестаційного екзамену наведено в Методичних рекомендаціях з підготовки та проведення підсумкової атестації, які оприлюднено на сайті кафедри (<https://economics.udau.edu.ua/ua/bakalavru/atestacijnij-ekzamen.html>).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Інформація щодо форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти міститься у внутрішніх документах ЗВО, які знаходяться у відкритому електронному доступі. Процедура проведення контрольних заходів в УНУС регулюється Положеннями: «Про організацію освітнього процесу в УНУС» (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/Y5Zg>); «Про академічну успішність в УНУС» (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/ze58>); «Про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії в УНУС» (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/xOoc>); «Про організацію поточного, семестрового контролю та проведення атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій в УНУС» (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/BWV3>); «Про порядок проведення моніторингу та контролю якості освіти в УНУС» (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/HOM6>); «Про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в УНУС» (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/85IT>). «Про апеляцію здобувачів вищої освіти щодо оцінки, отриманої під час підсумкового семестрового контролю в УНУС» (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/8kHn>). В цих документах доступно для усіх учасників освітнього процесу висвітлені правила проведення контрольних заходів, які певним чином регулюють та забезпечують об'єктивність та неупередженість екзаменаторів. За умови виникнення скарг здобувачів, існує процедура розгляду оскаржень результатів. Так, здобувачі повідомили ЕГ, що особа, яка не погоджується з виставленою оцінкою, має змогу подати апеляцію, також він розповів, що для виявлення випадків необ'єктивного оцінювання студентів в УНУС діє скринька довіри, систематично здійснюється анонімне анкетування здобувачів щодо об'єктивності оцінювання екзаменаторами (<https://mon.udau.edu.ua/ua/anketuvannya/dlya-studentiv.html>). За час здійснення освітньої діяльності за цією ОП конфліктних ситуацій стосовно об'єктивності оцінювання результатів навчання не виникало. Інтерв'ювання НПП та здобувачів вищої освіти, дозволило ЕГ встановити, що повторне складання модульних контрольних робіт та індивідуальних завдань на вищу кількість балів дозволяється, але як виняток, з поважних причин за погодженням НПП, який читає дисципліну, з дозволу декана факультету до початку екзамену. Здобувачі повідомили ЕГ, що студент, допущений до повторного складання підсумкового контролю зобов'язаний у терміни, визначені деканатом, передати невиконані завдання поточно-модульного контролю і скласти підсумковий контроль.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу, визначені і сформульовані у внутрішніх документах ЗВО (Кодекс академічної доброчесності УНУС (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/4dH7>); Антикорупційна програма УНУС (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/PK23>); Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату серед здобувачів вищої освіти (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/DiIS>), які знаходяться у відкритому електронному доступі на офіційному веб-сайті університету. З метою перевірки робіт учасників освітнього процесу на наявність плагіату ЗВО забезпечив доступ до платформи Unicheck. За потреби здійснюється додаткова перевірка іншими вільно доступними системами. Під час інтерв'ювання НПП, ЕГ встановила, що заклад вищої освіти дійсно популяризує академічну доброчесність, зокрема використовується комплекс профілактичних заходів для запобігання недотримання норм та правил академічної доброчесності: ознайомлення всіх учасників освітнього процесу із нормами Кодексу академічної доброчесності Уманського НУС; висвітлення інформації з питань дотримання принципів та норм академічної доброчесності на сайтах відділу моніторингу якості освіти УНУС та кафедри; проведення роз'яснювальної роботи НПП при вивченні дисциплін, на засіданнях наукового студентського гуртка та кураторами академічних груп; проведення для учасників освітнього процесу циклу семінарів, тренінгів з основ академічного письма, етики та доброчесності, із захисту прав інтелектуальної власності та трансферу технологій. Регулярно здійснюється анкетування студентів щодо дотримання академічної доброчесності (<https://mon.udau.edu.ua/ua/anketuvannya/dlya-studentiv.html>). Результати анкетування висвітлюються на сайті

(<https://mon.udau.edu.ua/ua/anketuvannya/zvitnist-po-anketuvannyu.html>). Інтерв'ювання здобувачів та представника відділу моніторингу якості освіти дозволило ЕГ встановити, що студенти в цілому не долучені до процесу розробки таких анкет. Щодо порушень правил академічної доброчесності, гарант повідомила ЕГ, що за порушення правил академічної доброчесності здобувачі вищої освіти притягуються до таких основних видів відповідальності: повторне проходження оцінювання (модульний контроль, екзамен, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування з Університету. Відповідних ситуацій щодо порушення академічної доброчесності здобувачами вищої освіти на ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» не було зафіксовано.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильними сторонами ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» у контексті критерію 5 є наступне: запровадження контролю з використанням інформаційних технологій, що забезпечує об'єктивність оцінювання результатів контрольних заходів та надає швидкий зворотній зв'язок здобувачам та необхідну інформацію НПП про динаміку навчальних досягнень здобувачів, що створює необхідні умови для оперативного покращення певних ОК; позитивною практикою є створена система постійного моніторингу думки зацікавлених сторін щодо освітнього процесу а саме чіткості та зрозумілості критеріїв оцінювання, та аналіз його результатів для оптимізації освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабкі сторони ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» у контексті Критерію 5: в результаті інтерв'ювання здобувачів вищої освіти та представників відділу моніторингу якості освіти, ЕГ виявила недолученість студентів до процесу розробки анкет та їх змістовного наповнення. ЕГ рекомендує долучити студентів до такого процесу. Це суттєво збільшить вірогідність успішного використання таких анкет, оскільки, якщо студенти братимуть участь у їх створенні, це суттєво збільшить вірогідність того, що анкета буде зрозумілою, цікавою і прийнятною для цільової аудиторії. Студенти можуть надати цінні поради для поліпшення таких анкет.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» має необхідний рівень узгодженості за підкритеріями 5.1, 5.2, 5.3 критерію 5 і загалом відповідає йому: чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів, правил їх проведення, критеріїв оцінювання навчальних досягнень, доступність інформації про них у внутрішніх документах ЗВО; наявність та дієвість стандартів і процедури дотримання академічної доброчесності у внутрішніх документах ЗВО, забезпечення безоплатного доступу здобувачів до платформи Unichек для перевірки робіт на плагіат, реальна популяризація академічної доброчесності серед здобувачів та академічної спільноти у ЗВО; запровадження контролю з використанням інформаційних технологій, що забезпечує об'єктивність оцінювання результатів контрольних заходів; чіткі процедури розгляду звернень здобувачів щодо оцінювання, запобігання та врегулювання конфліктних ситуацій, оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження що є доступні для всіх учасників освітнього процесу. Наявні недоліки щодо вимог підкритерію 5.4 Критерію 5, які полягають у незалученості студентів до процесу розробки анкет, можуть бути виправлені найближчим часом. Загалом відповідає вимогам Критерію 5 з несуттєвими недоліками.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Виходячи з даних відомостей про самооцінювання ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», спілкування з гарантом ОП, інформації, оприлюдненої на сайті УНУС, реалізацію цілей ОП здійснює контингент НПП, які мають достатню професійну кваліфікацію і забезпечують досягнення визначених цією ОП програмних результатів навчання. На користь цього говорять документи: дипломи про вищу освіту та наукові ступені кандидатів

і доктора наук НПП, атестатів вчених звань доцентів і професорів, наявні документи про підвищення кваліфікації та сертифікати закордонного стажування, стаж роботи НПП. За даними таблиці 2, до викладання на ОП залучено НПП з різних кафедр УНУС, загальна кількість викладачів що працюють на ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» складають 28 викладачів, з яких один доктор економічних наук. НПП мають базову освіту, що відповідає ОК, які викладаються а також є авторами навчально-методичних та наукових видань у відповідному напрямі. Фахова компетентність НПП підтверджується участю в українських і закордонних стажуваннях, виступах на всеукраїнських і міжнародних науково/ науково-практичних конференціях.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

ЕГ встановлено, що кожен НПП пройшов конкурсний відбір на посаду за встановленими вимогами та нормами. Конкурсний добір викладачів ОП базується на принципах визначених у Положенні про порядок проведення конкурсного відбору на заміщення вакантних посад НПП Уманського НУС (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/mp30>). Підбиття підсумків і узагальнення результатів професійної діяльності НПП, що забезпечують освітній процес на ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» відбувається за рейтинговою системою за академічний рік та оцінюється наукова, навчальна, методична та організаційна робота. Результати такого оцінювання оприлюднюються та враховуються при проведенні конкурсів на заміщення вакантних посад та беруться до уваги при укладанні строкових контрактів з викладачами, про що ЕГ повідомила очільниця відділу кадрів Світлана Костенко. До викладання на цій ОП залучені фахівці з науковим ступенем і вченим званням, що відповідають напряму підготовки здобувачів. Під час зустрічей з адміністрацією та викладачами ЕГ встановила, що конкурсний відбір НПП проводиться на засадах відкритості інформації, гласності, об'єктивності та неупередженості. Так, Світлана Костенко повідомила ЕГ, що кандидатури претендентів за їхньої присутності попередньо обговорюються на засіданні кафедри, де колектив аналізує наявність публікацій за дисциплінами, що викладаються, науково-методичні розробки для забезпечення певного освітнього компонента, результати проведення відкритих занять, а відповідні рішення кафедри направляє на розгляд Вченої ради університету. З претендентом, обраним рішенням вченої ради ЗВО, укладається контракт та ректором видається наказ про зарахування на відповідну посаду.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Інтерв'ювання гаранта ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» та групи забезпечення ОП, зовнішніх стейкхолдерів, вивчення відомостей самооцінювання дали підстави ЕГ зробити висновок, що роботодавці залучаються до організації освітнього процесу. Відповідно до укладених угод про співробітництво представники роботодавців беруть участь у: вдосконаленні ОП; проведенні занять разом з викладачами; круглих столах (<http://surl.li/qjzdt>); взаємному консультуванні. Так, на зустрічі ЕГ із роботодавцями, вони вказали, що брали участь в обговоренні проекту ОП. Під час проведення практики роботодавці також здійснюють оцінку підготовленості здобувачів до майбутньої професійної діяльності. Проте присутні на зустрічі з ЕГ роботодавці не відмітили спільного виконання науково-дослідних робіт, організації стажування педагогічних та науково-педагогічних кадрів у себе на виробництві.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Інтерв'ювання НПП та роботодавців дозволило ЕГ дійти висновку, що під час освітнього процесу співпраця з роботодавцями відбувається шляхом залучення їх до навчального процесу, а саме до проведення гостьових лекцій (інформація висвітлюється на сайті каф.). <http://surl.li/qjzbc> <https://economics.udau.edu.ua/ua/novini/spilna-vidkrita-leksiya-z-robotodavcem.html> <http://surl.li/qjzbw> <http://surl.li/qjzcl> <http://surl.li/qjzcy> Основними роботодавцями в рамках реалізації ОП є: ТОВ «Об'єднана сільськогосподарська компанія», ТОВ «Аграрій СВПП», Уманська районна філія Черкаського обласного центру зайнятості. Так, гарант повідомила ЕГ, що в рамках ОК «Конкурентоспроможність підприємства» відбулася гостьова лекція за участі Ігора Новицького - генерального директора ТОВ «Об'єднана сільськогосподарська компанія» на тему: «Визначення потенціалу конкурентоспроможності бізнесу та його складових», гостьова лекція відбулася з дисципліни «Потенціал та розвиток підприємства» із залученням стейкхолдера - Наталії Гребенник. Співробітництво з представниками роботодавців відбувається під час проведення щорічних круглих столів, конференцій тощо.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Аналіз документів, сайту ЗВО, зустріч з адміністрацією та викладачами переконує, що в ЗВО розвиток НПП є одним із пріоритетних векторів діяльності університету. Тож закладом вживається усіх необхідних заходів та здійснюється сприяння професійному зростанню й розвитку майстерності НПП. Для цього в ЗВО створена відповідно

нормативно-правова база: Положенням про підвищення кваліфікації та стажування НПП (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/pMTU>). На користь факту сприяння говорять ті факти, що викладачі проходять закордонні стажування НПП. Вони вказали, що набуті під час підвищення кваліфікації знання використовують при підготовці лекційних та практичних занять, а також урахується при підготовці наукових публікацій. За результатами інтерв'ювання НПП, ЕГ встановила, що на базі університету та кафедри проводяться конференції, методичні семінари, які сприяють професійному розвитку та вдосконаленню педагогічної майстерності викладачів. Щодо процедури моніторингу рівня професіоналізму викладачів, ЕГ встановила, що в УНУС присутнє колегіальне спостереження за роботою викладачів та відкрите обговорення їхньої роботи (проведення відкритих занять), що сприяє виявленню сильних сторін та слабкостей та забезпечує можливість для взаємного вдосконалення. Крім того регулярно проводиться анкетування студентів, що включає питання про якість навчання, чіткість матеріалу, доступність викладача, його дотримання графіка та інші аспекти, які впливають на професіоналізм викладачів.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Стимулюючим фактором до розвитку викладацької майстерності викладачів в УНУС є їх матеріальне та нематеріальне заохочення. З цією метою в УНУС розроблено Положення про рейтингову систему оцінювання діяльності НПП УНУС <http://surl.li/bectv> Головний бухгалтер Наталія Лиса повідомила ЕГ, що за результатами рейтингового оцінювання відбувається преміювання НПП за підсумками навчального року в межах наявного фонду оплати праці. Положення про надання щорічної грошової винагороди педагогічним працівникам УНУС <https://www.udau.edu.ua/ua/file/LH2g> за сумлінну працю, зразкове виконання посадових обов'язків чітко визначає умови преміювання працівників. Згідно Колективного договору між трудовим колективом та адміністрацією УНУС на 2023 – 2025 рр. <http://surl.li/gnpfx> НПП та інші працівники ЗВО преміюються за опублікування монографій, посібників. За словами НПП адміністрація передбачала низку матеріальних заохочень за публікацію статей у виданнях, що індексуються у наукометричних базах Scopus, Web of Science. Гарат ОП повідомила ЕГ, що нематеріальне заохочення відбувається шляхом нагородження грамотами, подяками з нагоди професійних свят і пам'ятних дат. (у 2019 році подяку МОН України отримали Соколюк С.Ю., Коротєєв М.А. грамотою УНУС нагороджено Соколюка С.Ю., Семенду Д.К. ; у 2022 році грамотою УНУС нагороджено Бленду Н.О., у 2023р. Почесною грамотою МОНУ нагороджено Нестерчук Ю.О., також у 2023р. Почесною грамотою виконавчого комітету Уманської міської ради нагороджено Чернегу І.І.)

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильними сторонами ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» у контексті критерію 6 є наступне: наявність матеріальної мотивації в УНУС за результатами публікаційної активності НПП; наявні заходи нематеріального стимулювання для професійного розвитку викладачів; позитивною практикою є врахування у процесі конкурсного відбору НПП рейтингової системи оцінювання діяльності НПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Низький рівень залучення роботодавців та практиків до організації освітнього процесу, зокрема до спільного виконання науково-дослідних робіт, організації стажування педагогічних та науково-педагогічних кадрів на виробництві, що створить умови для трансферу технологій та інноваційності при реалізації даної ОП. Рекомендовано запровадити більш активну практику взаємодії з роботодавцями в рамках реалізації освітнього процесу зокрема внаслідок спільного виконання науково-дослідних робіт, організації стажування педагогічних та науково-педагогічних кадрів на виробництві.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» має необхідний рівень узгодженості за підкритеріями 6.2, 6.4, 6.5, 6.6 критерію 6 і загалом відповідає йому: високий рівень академічної та професійної кваліфікації викладачів залучених до реалізації ОП; залучення професіоналів-практиків до викладання, консультування при розробці змісту курсів та організації освітнього процесу; конкурсний відбір викладачів є зрозумілим, прозорим та всебічно сприятливим для успішної реалізації ОП; має місце зворотній зв'язок через опитування здобувачів освіти; для

реалізації та удосконалення ОП активно залучаються роботодавці; наявність матеріальної мотивації в УНУС за результатами публікаційної активності НПП; наявні заходи нематеріального стимулювання для професійного розвитку викладачів. Наявні несуттєві недоліки у виконанні вимог підкритерію 6.3 Критерію 6, стосуються низького рівня залучення роботодавців та практиків до організації освітнього процесу, зокрема до спільного виконання науково-дослідних робіт, організації стажування педагогічних та науково-педагогічних кадрів на виробництві. Загалом відповідає вимогам Критерію 6 з несуттєвими недоліками.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Інфраструктура УНУС включає: навчально-виробничий комплекс, навчально-культурний центр, наукову бібліотеку, спортивні зали та майданчики, штучне футбольне поле, їдальню, студентське кафе, гуртожитки, які компактно розміщені. В розпорядженні кафедри є 3 аудиторії, які обладнанні мультимедійними проекторами. У ході зустрічей з'ясовано, що заняття також проводяться в комп'ютерних лабораторіях. У ході зустрічей з керівництвом УНУС та з представниками структурних підрозділів було зазначено, що оновлення матеріально-технічних ресурсів відбувається із рахунків загального і спеціального фондів. Для оновлення матеріально-технічної бази в УНУС збирають заявки від кафедр, опрацьовують їх, відбувається закупівля по заявках, які схвалені до виконання. Проте, було зазначено, що фінансування є відносно обмеженим та потребує знаходження альтернативних джерел фінансування з метою покриття усіх наявних потреб закладу в осучасненні та оновленні матеріально-технічних ресурсів. В ході огляду МТБ було надано інформацію та продемонстровано інфраструктуру, в т.ч. бібліотеку, спортивні зали, гуртожиток, їдальню, укріття. Наукова бібліотека забезпечує інформаційний супровід навчального процесу. У бібліотеці університету функціонують: електронний каталог, веб-сайт, репозитарій, віртуальна бібліографічна довідка, бібліографічні огляди, завдяки яким формується інформаційна база для наукового та навчально-виховного процесів підготовки майбутніх фахівців (<http://lib.udau.edu.ua/>). У ході зустрічі директорка бібліотеки поінформувала ЕГ, що бібліотека проводить різні заходи для здобувачів: заходи щодо розвитку інформаційних технологій, академічної доброчесності, тренінги, майстер класи, круглі столи, конкурси, зокрема, літературний. Зазначено, що вчора (що відповідає даті 5.03.2024 р.) був захід, приурочений пам'яті Т. Шевченка. В бібліотеці функціонує екскурсійна музейна кімната книги від 1715 р.; коворкінг зона для студентів. Директорка бібліотеки зазначила, що здобувачі дуже активно відвідують бібліотеку, систематично оновлюється та поповнюються бібліотечний фонд, а також у залах є різні настільні ігри. ЕГ за результатами огляду МТБ та спілкування у ході зустрічей відзначає активну роботу працівників бібліотеки. В УНУС функціонує навчальна платформа MOODLE, через яку здобувачі вищої освіти мають доступ до навчально-методичного забезпечення. Також в УНУС впроваджено «Автоматизовану систему управління навчальним закладом», що забезпечує управління ЗВО в єдиному інформаційному просторі (<http://mkr.udau.edu.ua/>). Локальна комп'ютерна мережа забезпечена безкоштовним доступом до Інтернет, в навчальних корпусах наявний вільний доступ до Wi-Fi. За результатами аналізу інформації про фінансові та матеріально-технічні ресурси, навчально-методичне забезпечення, ЕГ фіксує, що їх рівень є достатнім для здійснення навчального процесу за ОП, досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

У ході зустрічей представники УНУС надали інформацію, що ЗВО забезпечує безоплатний доступ НПП і здобувачів вищої освіти до наявної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах ОП. Наукова бібліотека забезпечує здобувачів навчально-методичними матеріалами та інформаційними ресурсами, у т.ч. через віддалений доступ до електронних каталогів та баз даних. Сформовано електронний репозитарій, забезпечено постійний доступ до наукових робіт НПП та студентів УНУС (<http://surl.li/beafw>). Комп'ютерна мережа УНУС забезпечена безкоштовним доступом до Інтернет, в навчальних корпусах наявний вільний доступ до Wi-Fi. В спортивних залах є можливість безкоштовно займатися спортом в різних секціях на вибір здобувачів: легка атлетика (бігові види); настільний теніс; волейбол; баскетбол; гирьовий спорт; дзюдо. Сприяє реалізації ОП та створює сприятливі супутні умови для освітнього процесу можливість проживання у гуртожитку, створені умови медичного обслуговування, наявність закладів громадського харчування, широкі можливості створює бібліотека. Доступу до інформаційних ресурсів сприяє «Автоматизована система управління навчальним закладом» (<http://mkr.udau.edu.ua/>). Дана платформа дозволяє здобувачам отримувати необхідну інформаційну підтримку, допомагає контролювати поточну успішність, є інструментом формування індивідуальної освітньої траєкторії тощо. Через навчальну платформу MOODLE забезпечено доступ здобувачам до навчальних матеріалів, тестів в режимі 24/7. Система АСУ дає доступ до розкладу занять, індивідуального навчального плану. Для особистих звернень в холі університету встановлено «Скриню довіри». Інформаційна підтримка здобувачів здійснюється за допомогою дошок оголошень, на факультетах працюють особи, які виконують обов'язки заступників деканів з організаційно-виховної роботи. Варто відмітити, що в УНУС регулярно відбувається опитування здобувачів щодо задоволеності створеними умовами та навчально-методичною базою: <https://mon.udau.edu.ua/ua/anketuvannya.html>. У ЗВО прислухаються до побажань студентів та стейкхолдерів ОП

щодо покращення чи вдосконалення необхідної для навчання та відпочинку інфраструктури, що було підтверджено здобувачами.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

УНУС приділяє значну увагу створенню безпечного для життя та здоров'я здобувачів і персоналу освітнього простору. В УНУС проводяться регулярні інструктажі з техніки безпеки і охорони праці для здобувачів та НПП згідно затвердженої інструкції (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/47Rc>). В теперішніх умовах воєнного стану життєво важливими є укриття, які обладнано у ЗВО (8 об'єктів укриття загальною місткістю 2990 місць (<https://bit.ly/3NBDTP1>)). У ході огляду МТБ було продемонстровано укриття в навчальному корпусі та в гуртожитку. В УНУС діє система оповіщення повітряної тривоги, у разі її оголошення відповідальні особи відкривають укриття. Сприяє освітній діяльності створення умов проживання в гуртожитку. Представники студентського самоврядування повідомили, що в УНУС проводиться конкурс на визначення найкращої кімнати гуртожитку; і вони є учасниками комісії даного конкурсу. В УНУС проводяться семінари для здобувачів вищої освіти з метою розвитку їх особистих якостей (<http://surl.li/beihi>), (наприклад, <http://surl.li/qmdfz> <http://surl.li/qmdgn>). Гарант і здобувачі у ході зустрічей повідомили, що за потреби є можливість звернутися до медичного працівника та до практичного психолога; проводяться тренінги з психологом, надається за потреби безкоштовна психологічна допомога.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

За результатами зустрічей ЕГ фіксує, що УНУС забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти. Інформаційна підтримка здобувачів вищої освіти реалізується насамперед через сайт УНУС, на якому забезпечено доступ до регламентуючих документів ОП, навчально-інформаційних матеріалів (<https://moodle.udau.edu.ua/>), наукової літератури (<https://library.udau.edu.ua/resursi/elektronnij-katalog.html>), системи електронного розкладу (<https://mkr.udau.edu.ua/>), міжнародних програм, умов для навчання, інформації про гуртожитки, медичне забезпечення, можливості для студентів з особливими потребами, умови для занять спорту і дозвілля, наукові заходи (<https://www.udau.edu.ua/>). Інформаційна та консультативна підтримка здобувачів здійснюється кураторами, НПП через спілкування за допомогою меседжерів Viber та Telegram. За результатами спілкування, ЕГ фіксує, що інформаційну, консультаційну, організаційну підтримку здобувачам надають також відповідні структурні підрозділи в рамках своїх повноважень. Зокрема, Центр міжнародної освіти та співпраці (<https://foreign.udau.edu.ua/>), Центр професійно-кар'єрної орієнтації та доуніверситетської підготовки (<https://www.udau.edu.ua/ua/departments/viddili/viddil-dovuzivskoyi-pidgotovki-ta-praczevlashtuvannya/>). Соціальна підтримка здійснюється через стипендіальне забезпечення, через забезпечення можливості проживання у гуртожитках тощо, через можливості отримати соціальний захист студентам-сиротам, студентам-інвалідам та студентам з малозабезпечених сімей у відповідності з законодавством та отримати додаткові пільги у відповідності з Колективним договором (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/O2zP>). ЕГ фіксує, що за результатами анкетування Відділом моніторингу якості освіти УНУС рівень задоволеності здобувачів вищої освіти ОП усіма видами підтримки є високим (<https://economics.udau.edu.ua/ua/bakalavru/anketuvannya1.html>). Процеси підтримки та зворотнього зв'язку зі здобувачами, а також забезпечення організаційної, соціальної тощо підтримки студентства мають чітку регламентацію. У рубрикації «Нормативна база» <https://www.udau.edu.ua/ua/about/normativna-baza.html> представлені Положення, які урегульовують види підтримки здобувачів вищої освіти в УНУС. Зокрема, призначення соціальної стипендії здобувачам вищої освіти та надання матеріальної допомоги розглядається Стипендіальною комісією, що діє згідно Положення про стипендіальну комісію Уманського НУС; Положенням про студентське самоврядування Уманського НУС урегульовано питання прав та обов'язків органів студентського самоврядування, їх можливості в наданні організаційної, інформаційної тощо підтримки; Положення про організацію проведення практики та стажування студентів Уманського національного університету садівництва за кордоном урегульовує питання організації практики тощо.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Здобувачів вищої освіти на ОП з особливими освітніми потребами немає. Проте, за результатами огляду матеріально-технічної бази, а також за результатами зустрічі зі здобувачами ОП, студентським самоврядуванням було з'ясовано, що в УНУС приділяють увагу створенню можливостей щодо реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами. Навчальні корпуси, спортивний комплекс, навчально-культурний центр, гуртожитки обладнані пандусами, окремі корпуси – обладнані відповідними сходами та широкими дверима, що продемонстровано в ході огляду МТБ. Вхід і вихід з приміщення, напрям руху по сходах означені табличками з шрифтом Брайля. Для осіб з особливими освітніми потребами передбачено можливість навчатися за індивідуальним графіком та дистанційно. В УНУС впроваджено Порядок супроводу особам з інвалідністю та іншим мало мобільним групам студентства (<http://surl.li/lrtoj>) та програма з поетапного пристосування частини навчальних приміщень для студентів з особливими потребами.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

В УНУС значна увага приділяється розробці політики та процедур врегулювання конфліктних ситуацій. Політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій в УНУС урегульовано низкою нормативних документів. Зокрема, для забезпечення гендерної рівності та протидії дискримінації УНУС керується Положенням про попередження та протидію сексуальним домаганням та дискримінації (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/HrJo>). Для забезпечення безпеки, прозорості, відкритості та запобігання корупції в УНУС затверджено Антикорупційну програму, яка є комплексом правил, стандартів і процедур щодо виявлення, протидії та запобігання корупції у діяльності УНУС (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/PK23>). Для профілактичної роботи по попередженню випадків булінгу та забезпечення оперативного реагування при їх наявності в Університеті діє комісія з питань запобігання випадків булінгу (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/qoR9>), Наказ №01-05/32 від 17.02.2020 р. «Про комісію з питань запобігання булінгу в Уманському НУС» Для виявлення порушень, пов'язаних з корупцією, дискримінацією та іншими ситуаціями, в УНУС з'ясовується також через анонімні опитування здобувачів (<https://mon.udau.edu.ua/ua/anketuvannya/dlya-studentiv.html>). За результатами спілкування з представниками УНУС ЕГ фіксує, що конфліктних ситуацій на ОП не було. Також ЕГ фіксує, що здобувачі поінформовані про процедуру врегулювання конфліктних ситуацій. Функціонує скринька довіри.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

ЕГ позитивно відзначає роботу бібліотеки, організацію заходів, тренінгів, круглих столів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

1. Є потреба в подальшому вдосконаленні матеріально-технічного та навчально- методичного забезпечення, проте, такі потреби обмежуються наявними фінансовими можливостями УНУС. ЕГ рекомендує залучати альтернативні джерела фінансування, створювати колаборації зі стейкхолдерами, науково-технічні центри тощо з метою отримання додаткових джерел фінансування.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Зважаючи на те, що існуючі на сьогоднішній день освітнє середовище та матеріальні ресурси оцінюються ЕГ, як такі, що здатні забезпечувати реалізацію освітнього процесу за ОП, враховують потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, у т.ч. створено можливості для осіб з особливими потребами, а також враховуючи потребу постійного вдосконалення освітнього середовища та матеріально-технічного забезпечення до більш високого рівня, що пригальмовується в т.ч. через обмеженість фінансових ресурсів, ЕГ визначилась, що Критерій 7 відповідає рівню «В».

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

ЕГ встановлено, що процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП регулюються: Положенням про порядок розробки, затвердження та періодичного перегляду освітньої програми в УНУС (<http://surl.li/benzl>) та Положенням про порядок проведення моніторингу і контролю якості освіти в Уманському національному університеті садівництва» (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/HOM6>). Це є загальноприйнятою практикою, як було зазначено керівником відділу моніторингу якості освіти під час проведення

фокус-групи. Крім того, гарант також представила інформацію про послідовність оновлення навчальних програм у протязі останніх років. Перегляд ОП здійснювався у 2021 та 2022 роках з метою її удосконалення, а з 1.09.2024 р. планується її модернізація та оновлення до нової версії, відповідно до оновленої спеціальності. Відповідно до вказаних положень ОП переглядалася з залученням різних груп стейкхолдерів. Зокрема, здобувачі акцентували увагу на необхідності більш ширшого залучення фахівців-практиків до навчального процесу. Ці пропозиції були враховані при розробці робочих програм дисциплін. За результатами останнього перегляду, у 2022р. до ОП було внесено наступні зміни: відповідно до специфіки аграрної економіки змінено назви дисциплін «Інноваційна діяльність підприємства» та «Стратегія підприємства» на «Інноваційна діяльність аграрних підприємств» та «Стратегія аграрного підприємства»; перенесено виробничу практику із 7-го семестру на 8-ий - після засвоєння усіх ОК курсу; змінено редакцію СК 11 із «Здатність усвідомлювати умови ефективності міжнародної сегментації, застосовувати методику аналізу зовнішніх ринків, розробляти стратегії виходу підприємства на іноземні ринки» на «Здатність до організації підприємницької і торговельної діяльності у сфері агробізнесу»; додано до програмних результатів – ПРН 22 «Вміти застосовувати одержані знання й уміння для організації підприємницької і торговельної діяльності у сфері агробізнесу».

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ЕГ встановила системність проведення анкетувань здобувачів, які здійснюються шляхом заповнення відповідних форм на офіційному веб-сайті та мають анонімний характер. Політикою УНУС та відповідними положеннями закріплено право здобувачів вносити свої пропозиції щодо покращення змісту ОК, структури ОП, роботи НПП. Відділом моніторингу якості освіти УНУС, щорічно проводиться анкетування здобувачів щодо оцінювання ОП (<https://mon.udau.edu.ua/ua/anketuvannya/dlya-studentiv.html>). Анкета складається відділом моніторингу якості освіти УНУС та містить основні критерії забезпечення якості. У процесі моніторингу відбувається збір даних за допомогою online анкетування за зазначеними позиціями з коментарями. За результатами моніторингу складається аналітичний звіт, який подається до науково-методичної ради Університету. Гарант також повідомила, що здобувачі залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості наступним чином: входять до складу робочої групи (студентка групи 41-пт - Чернега А.Ю.); беруть участь в опитуванні стосовно якості ОП і освітнього процесу загалом; під час громадського обговорення проекту ОП (<https://mon.udau.edu.ua/ua/proekti-osvitnih-program/fakultet-ekonomiki-i-pidpriemnictva/op-bakalavrz.html>). На зустрічі з ЕГ голова студентського самоврядування повідомила, що студентське самоврядування регулярно бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП і надає пропозиції та зауваження щодо змісту ОК. Діяльність органів студентського самоврядування підпорядкована Положенню про студентське самоврядування УНУС (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/SMfc>) і спрямована на вдосконалення навчального процесу та підвищення його якості. Щодо внутрішнього забезпечення якості ОП, то органи студентського самоврядування мають сектор якості освіти, за обов'язкової участі якого відбувається проведення соціологічних досліджень, а саме допомагають відділу моніторингу якості освіти проводити опитування щодо якості навчання. За результатами моніторингу складається аналітичний звіт, який подається до навчально-методичної ради ЗВО (<https://economics.udau.edu.ua/ua/bakalavru/anketuvannya1.html>). Разом з тим, ЕГ рекомендується до складання анкет залучати здобувачів, що дозволить розширити коло питань, які є важливим для здобувачів.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

У процесі акредитації знайшло підтвердження практик залучення роботодавців до процесу удосконалення ОП, що проявляється в такому: роботодавці беруть участь у проведенні практичних занять (<https://economics.udau.edu.ua/ua/novini/spilne-lekcijne-zanyattya-zi-stejkholderom.html>, <https://economics.udau.edu.ua/ua/novini/spilna-vidkrita-lekciya-z-robotodavcem.html>); входять до складу робочої групи з формування ОП; щороку беруть участь в опитуванні щодо покращення організації процесу надання освітніх послуг та його якості; в обговоренні проекту ОП; під час науково-практичних заходів, організованих факультетом та кафедрою (<https://economics.udau.edu.ua/ua/novini/kruglij-stil-zi-stejkholderami.html>, <https://economics.udau.edu.ua/ua/novini/kruglij-stil-z-robotodavcyami-i-recenzentami-osvitno-profesijnih-program-pidpriemnictvo-torgivlya-ta-birzhova-diyalnist-i-agrarne-pidpriemnictvo-ta-agrotrejding.html>). ЕГ встановлено, що кафедра взаємодіє та безпосередньо співпрацює з широким колом роботодавців у якості партнерів, що підвищує якість ОП. Під час зустрічі з фокус-групою роботодавці підтвердили зацікавленість у випускниках даної ОП і підтвердили свою готовність і в подальшому розвивати набуття здобувачами практичних навичок шляхом залучення їх до проходження практики у своїх підприємствах. ЕГ отримала підтвердження врахованих пропозицій від стейкхолдерів. Зокрема, для підсилення унікальності ОП було відкореговано дисципліни «Інноваційна діяльність аграрного підприємства» та «Стратегія аграрного підприємства» (протокол № 2 засідання робочої групи 18.11.2021 року).

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

ЕГ встановлено, що в університеті створено Центр професійно-кар'єрної орієнтації та доуніверситетської підготовки (<https://www.udau.edu.ua/ua/departments/viddili/viddil-dovuzivskoyi-pidgotovki-ta-praczevlashtuvannya/>), серед завдань якого є організація зустрічей випускників, надання даних і сприяння обмінові інформацією про працевлаштування студентів-випускників, інформування про успіхи і досягнення своїх членів, сприяння професійному ростові випускників УНУС. Кафедра також підтримує зв'язки з випускниками, запрошуючи їх на зустрічі зі здобувачами; залучаючи до освітнього процесу (майстер-класи, тренінги). На кафедрі ведеться база відгуків випускників ОП (<https://economics.udau.edu.ua/ua/abiturientu/vidguki-vipusknikiv.html>). Випускники, які долучилися до онлайн-зустрічі також підтвердили підтримку зв'язків випускників даної ОП із кафедрою. На сайті УНУС створено електронний інформаційний ресурс «УНУС очима випускників» (<https://www.udau.edu.ua/ua/alumni/unus-ochima-vipusknikiv/>), де за допомогою анкетування, збирається інформація щодо кар'єрного шляху та траєкторій їх працевлаштування.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Відповідно до відомостей самооцінювання та за результатами роботи з фокус-групами ЕГ підтверджено, що за останні роки були зібрані пропозиції щодо удосконалення ОП від різних стейкхолдерів та деякі з них впроваджені після ретельного розгляду та обговорення. ЕГ констатує, що позитивною практикою в напрямку вчасного реагування на недоліки в ОП чи освітній діяльності є робота відділу моніторингу якості освіти УНУС, одним із основних інструментів якого є анкетування (<https://mon.udau.edu.ua/ua/anketuvannya/dlya-studentiv.html>). До анкети включені питання стосовно якості освіти, характеристики критеріїв оцінювання знань викладачами, об'єктивність оцінювання викладачами рівня знань та вмій під час проведення різних форм контролю, задоволеність рівнем організації та проведення практики, лекцій, практичних занять з профільних та непрофільних предметів, якості викладачів, які для студентів є найважливішими. Відділом спільно з робочою групою ОП були виявлені такі недоліки: невисокий рівень академічної мобільності студентів; недостатня активність залучення професіоналів-практиків до проведення лекційних, практичних занять та семінарів. Внутрішня система забезпечення якості освіти університету так відреагувала на ці недоліки: було укладено угоди про співпрацю з Державним біотехнологічним університетом, Національним аерокосмічним університетом ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», Одеською НАХТ, Подільським ДУ, Одеським НМУ та ін. Під час онлайн-зустрічі керівник відділу моніторингу якості освіти підтвердила систематичний моніторинг якості освіти та освітнього процесу. Також процедури щодо внутрішнього забезпечення якості реалізації, контролю та моніторингу внутрішніх показників освітньої діяльності за ОП проходять і на рівні кафедри – у вигляді аналізу діяльності НПП, заслуховування, обговорення та прийняття рішень на засіданнях кафедри.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

В процесі акредитації підтверджено, що політика УНУС вдосконалюється відповідно до ESG, ліцензійних умов і акредитаційних вимог провадження освітньої діяльності, рекомендацій стейкхолдерів. Оскільки попередня акредитація даної ОП у 2022 році відбувалася за спрощеною процедурою з ухваленням рішення про умовну (відкладену) акредитацію без проведення або з частковим проведенням акредитаційної експертизи, то при удосконаленні даної ОП враховувалися рекомендації, надані при акредитаціях інших ОП УНУС (<https://mon.udau.edu.ua/ua/akreditacijni-ekspertizi-osvitnih-program.html>), а також розроблені на їх основі відділом моніторингу якості освіти УНУС «Рекомендації для відділів і підрозділів Уманського національного університету садівництва та гарантів освітніх програм щодо врахування зауважень акредитаційних експертиз» (<http://surl.li/laujv>). Зокрема, за результатами проведених акредитацій в УНУС враховано наступні рекомендації з удосконалення ОП: розширено й актуалізовано інформаційне наповнення сайту кафедри щодо представлення інформації про ОП, навчання і викладання за ними; розширено практику залучення базових роботодавців та інших стейкхолдерів ОП як партнерів до участі в організації забезпечення і підвищенні якості освітнього процесу та формуванні, перегляді й удосконаленні ОП; налагоджено співпрацю з науково-освітніми закладами, які здійснюють підготовку фахівців та провадять наукові дослідження у фаховому напрямі; переглянуто списки рекомендованої літератури в межах освітніх компонент у напрямі сучасних наукових статей. Таким чином, ЕГ прийшла до висновку, що УНУС враховує зауваження та пропозиції, які були висловлені під час попередніх акредитацій.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

ЕГ зафіксовано, що в УНУС підтримується корпоративна культура якості, що є підґрунтям до ефективного впровадження процедур внутрішньої системи управління якістю освіти учасниками академічної спільноти на конкретній ОП. Заклад вищої освіти впровадив у діяльність дієву систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, що регламентується Положенням про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Уманському НУС (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/85IT>), відповідно до якого усі учасники академічної спільноти залучені до процедури внутрішнього забезпечення якості ОП. Зокрема, НПП здійснюють її періодичний перегляд і

удосконалення, формують методичне забезпечення ОК, проходять підвищення кваліфікації і стажування, проводять наукову роботу із залученням здобувачів, беруть участь у вебінарах, майстер-класах, круглих столах, є асоційованими членами профільних організацій та об'єднань, на сайті Університету проходять анкетування щодо рівня організації та якості проведення освітнього процесу в Уманському НУС (<https://mon.udau.edu.ua/ua/anketuvannya/dlya-vikladachiv.html>). Згідно Положення загальне керівництво системи внутрішнього забезпечення якості в УНУС здійснює перший проректор. Основним підрозділом, в якому зосереджені всі функції забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, є Відділ моніторингу якості освіти (<https://mon.udau.edu.ua/>). Він здійснює контроль за дотриманням кафедрами, факультетами ЗВО законодавчих і нормативних документів щодо внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти; постійний збір, обробку та аналіз результатів діяльності здобувачів вищої освіти і НПП Університету; вивчення та узагальнення стану проведення моніторингу якості знань. Таким чином, ЕГ констатує, що у ЗВО сформована культура якості вищої освіти, яка сприяє розвитку ОП та освітньої діяльності.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Дієва система внутрішнього моніторингу якості вищої освіти, розвиток процедур та інструментів щодо удосконалення ОП та освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Відсутність консолідованої позиції роботодавців щодо співпраці із ЗВО через відповідні об'єднання. Пропонується адміністрації ініціювати створення таких об'єднань на рівні закладу чи факультету.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

В УНУС унормовано та контролюється чітке дотримання прозорих процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП, до яких залучаються здобувачі вищої освіти, роботодавці, випускники, представники академічної спільноти. Відпрацьовані методи і підходи до організації взаємодії із зовнішніми стейкхолдерами є результативними та дозволяють досягати цілей та програмних результатів ОП. Пропозиції щодо планування такої роботи та узгодження планів з роботодавцями є рекомендаційними і не впливають на підсумковий рівень критерію. ЕГ дійшла висновку, що ОП та освітня діяльність за програмою загалом відповідають рівню В за критерієм 8.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

На офіційному сайті УНУС доступні до ознайомлення Положення, в яких урегульовано правила і процедури окремих питань освітнього процесу <https://www.udau.edu.ua/ua/about/normativna-baza.html> Зокрема, блок Положень, які регламентують трудові відносини (Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників Уманського НУС; Положення про внутрішню модель диференційованої оплати праці в Уманському НУС; Порядок визнання результатів підвищення кваліфікації науково-педагогічними і педагогічними працівниками вченими радами факультетів та педагогічними радами коледжів в Уманському НУС тощо) Блок Нормативних документів про прийом, відрахування, поновлення та переведення студентів (Положення про порядок переведення та поновлення студентів до Уманського НУС; Положення про порядок замовлення, виготовлення, видачі та обліку документів про вищу освіту та додатків до дипломів європейського зразка в Уманському НУС; Порядок проходження атестації для визнання здобутих кваліфікацій, результатів навчання та періодів навчання в системі вищої освіти, здобутих на тимчасово окупованій території України після 20 лютого 2014 року тощо) Положення про організацію освітнього процесу (Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії в Уманському НУС; Положення про організацію освітнього процесу в Уманському НУС; Положення про систему управління навчанням Moodle Уманського НУС; Положення про вибіркові дисципліни в Уманському НУС тощо). Урегулювання питань

наукової роботи, виховної роботи. А також блок нормативних документів загального характеру. Зокрема, у цілому права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу регулюється у ЗВО Статутом Уманського НУС (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/61C3>), Колективним договором між трудовим колективом та адміністрацією Уманському НУС на 2023-2025 р. (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/O2zP>), Правилами внутрішнього трудового розпорядку Уманського НУС (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/RpRr>), Кодексом академічної доброчесності Уманського НУС (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/4dH7>). В процесі акредитації порушень щодо встановлених правил та процедур, прав та обов'язків, а також принципу публічності, зафіксовано не було.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

У відомостях СО проект ОП «ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ» <https://mon.udau.edu.ua/ua/obgovorennya-osvitnih-program.html?pr=bofc748e759600bd08c48f4a4e92d603>, яка планується до введення з 1 вересня 2024 р. Прослідковується її обговорення, наявні дописи-обговорення, датовані 9.02.2024 р.; 12.02.2024. р; 19.02.2024 р. На уточнююче питання Гарантом поінформовано ЕГ, що не планують набирати на цю ОП, адже нова спеціальність «Підприємництво та торгівля». ЕГ вважає не логічним розміщення Проекту ОП, який в УНУС не планується до введення; не логічними є витрати часу розробників, стейкхолдерів на її обговорення тощо. Щодо проекту ОП, яка акредитується, повної інформації не оприлюднено (наприклад, немає таблиці із пропозиціями стейкхолдерів та врахування чи відхилення пропозицій як недоцільних до врахування).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ЕГ з'ясовано, що ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», яка погоджена на засіданні кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності (протокол № 5 від 14.01.2022 р.); Вченою радою факультету економіки і підприємництва (протокол № 4 від 22.02.2022 р.), схвалена Науково-методичною радою (протокол № 5 від 18.05.2022 р.) оприлюднена на сайті кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності (<https://ects.udau.edu.ua/ua/informaciya-po-programam/fakultet-ekonomiki-i-pidpriemnictva/op-pidpriemnictvo-torgivlya-ta-birzhova-diyalnist-bakalavr-076-pidpriemnictvo-torgivlya-ta-birzhova-diyalnist.html>) ЕГ фіксує, що на с. 3 оприлюдненої ОП вказано інформацію, що дана ОП зі змінами та доповненнями (протоколи засідань: кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності (протокол № 6 від 21.02.2023 р.); Вченої ради факультету економіки і підприємництва (протокол № 4 від 27.02.2023 р.), Науково-методичної ради (протокол № 5 від 30.05.2023 р.) Вченої ради Університету (протокол № 6 від 31.05.2023 р.)). Гарантом у ході зустрічей на уточнююче питання про внесені зміни та оприлюднення Проекту ОП поінформовано ЕГ, що зміни ЗВО відобразили у відомостях СО; а Проект ОП 2024 р. зробили, щоб продемонструвати процес обговорення ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

ЕГ в цілому позитивно відзначає представлення інформації (нормативні положення тощо) на офіційному сайті УНУС.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

1. Не повна інформація по проекту ОП, що акредитується. Відсутність інформації про її обговорення (які пропозиції врахували, які відхилили). Недоцільність розміщення Проекту ОП, яка не планується до введення. ЕГ рекомендує не пізніше ніж за місяць до затвердження ОП або змін до неї оприлюднювати на офіційному сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів). Фіксувати пропозиції. Надавати відповіді стейкхолдерам щодо відмови у врахуванні пропозицій, якщо вони на думку проектної групи є недоцільними до впровадження.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Прозорість та публічність в УНУС дотримуються на достатньому рівні. ЕГ дійшла висновку, що Критерій 9 відповідає рівню «В» із рекомендаціями щодо усунення слабких сторін щодо оприлюднення Проєкту ОП та фіксації пропозицій, їх врахування чи відхилення.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

В період проведення акредитаційної експертизи експертній групі було надано доступ до всіх необхідних матеріалів та затребуваної інформації. Усі запити на фокус-групи ЗВО погодив, відхилень від програми візиту не було. За результатами експертизи було зроблено висновок, що за даною ОП в УНУС відбувається реальний освітній процес.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Охріменко Ігор Віталійович

Члени експертної групи

Клевцєвич Наталія Анатоліївна

Диха Валерій Валерійович